

**VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA
OSTRAVA**

EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ

***Daňová politika České republiky její vliv na pořízení hmotného
majetku s pomocí úvěru nebo leasingu***

**Czech republic Tax Policy and its Impact on Purchasing of Chose in Possession Through
Loan or Leasing**

Student Bc. Jolana Voznicová

Vedoucí diplomové práce: Ing. Jiřina Krajčová

Ostrava 2010

„Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou práci včetně všech příloh vypracovala samostatně“.

V Ostravě dne 28. 4. 2010

.....

Jolana Voznicová

PODĚKOVÁNÍ

Tímto bych chtěla poděkovat paní Ing. Jiřině Krajčové za odborné vedení a cenné rady a připomínky při zpracování diplomové práce, rovněž také členům katedry účetnictví.

1	Úvod	3
2	Leasing a úvěr a jejich právní, účetní a daňové aspekty.....	4
2.1	Finanční leasing	4
2.1.1	<i>Základní charakteristika finančního leasingu</i>	4
2.1.2	Finanční leasing a jeho právní úprava.....	8
2.1.3	<i>Finanční leasing a jeho účetní aspekty</i>	9
2.1.4	<i>Finanční leasing v rámci základní daňové úpravě</i>	11
2.1.5	<i>Cena finančního leasingu a jeho leasingové splátky</i>	12
2.1.6	Podklady pro poskytnutí leasingu	14
2.2	Bankovní úvěr	14
2.2.1	<i>Bankovní úvěr a jeho základní charakteristika.....</i>	14
2.2.2	<i>Bankovní úvěr v rámci právní úpravy</i>	16
2.2.3	<i>Bankovní úvěr a jeho daňová úprava.....</i>	17
2.2.4	<i>Cena úvěru.....</i>	18
2.2.5	Podklady pro poskytnutí úvěru	18
3	Reformy daní v rámci České republiky	19
3.1	Změny daní v roce 2008 v porovnání s předchozím obdobím.....	21
3.1.1	<i>Daně z příjmu fyzických osob a přehled jednotlivých změn</i>	22
3.1.2	<i>Shrnutí změn v rámci daně z příjmu fyzických osob 2008.....</i>	25
3.1.3	<i>Daně z příjmu právnických osob a přehled jednotlivých změn</i>	26
3.1.4	<i>Shrnutí změn v rámci daně z příjmu právnických osob 2008.....</i>	28
3.1.5	<i>Daně z příjmu z přidané hodnoty a spotřební daně a přehled jednotlivých změn</i>	29
3.1.6	<i>Shrnutí změn v rámci daně z přidané hodnoty a spotřební daně v roce 2008..</i>	31
3.1.7	<i>Majetkové daně a daň silniční a přehled jednotlivých změn</i>	32
3.1.8	<i>Nově zavedené ekologické daně.....</i>	32
3.2	Změny v rámci leasingu v roce 2008.....	33
3.3	Změny daní v roce 2009 v porovnání s předchozím obdobím	33
3.3.1	<i>Daně z příjmů fyzických osob a přehled jednotlivých změn</i>	33
3.3.2	<i>Daně z příjmu právnických osob a přehled jednotlivých změn</i>	35
3.3.3	<i>Daně z příjmu z přidané hodnoty a přehled jednotlivých změn.....</i>	36
3.3.4	<i>Majetkové daně</i>	37
3.4	Změny v rámci leasingu v roce 2009.....	37
3.5	Změny v roce 2010 v porovnání s předchozím obdobím.....	38
3.5.1	<i>Daně z příjmů fyzických osob a přehled jednotlivých změn</i>	38
3.5.2	<i>Daně z příjmů právnických osob a přehled jednotlivých změn</i>	39
3.5.3	<i>Daně z příjmu z přidané hodnoty a přehled jednotlivých změn.....</i>	39
3.5.4	<i>Majetkové daně</i>	40
3.6	Změny v rámci leasingu či úvěru v roce 2010	40
4	Analýza dopadu daňové reformy na způsob financování majetku	42
4.1	Vývoj úvěrového a leasingového trhu v rámci ČR.....	42
4.1.1	<i>Základní informace k České leasingové a finanční asociaci</i>	42
4.1.2	<i>Vývoj a analýza leasingového a úvěrového financování v roce 2007.....</i>	42
4.1.3	<i>Vývoj a analýza leasingového a úvěrového financování v roce 2008.....</i>	46
4.1.4	<i>Vývoj a analýza leasingového a úvěrového financování v roce 2009.....</i>	48
4.2	Výběr vhodného způsobu financování nákupu hmotného majetku.....	52
4.2.1	<i>Základní parametry kalkulace</i>	53
4.2.2	<i>Kalkulace leasingových splátek</i>	54

4.2.3	<i>Kalkulace úvěrových splátek</i>	55
4.2.4	<i>Porovnání kalkulací leasing versus úvěr.....</i>	56
4.2.5	<i>Daňové a účetní hledisko při kalkulaci</i>	57
4.3	Shrnutí.....	61
4.4	Návrh vlastního řešení	62
5	Závěr	65
	Seznam použité literatury	67
	Seznam zkratk	
	Prohlášení o využití výsledků diplomové práce	
	Seznam příloh	
	Jednotlivé přílohy	

1 Úvod

V současné době stále více slýchávám o možnostech financování majetku. Vzhledem k stávající ekonomické situaci jsem se o toto téma začala zajímat více. Snad každý z nás využil či v budoucnosti využije možnosti vypůjčit si peněžní prostředky na nákup ať již domu, auta či podnikatelé na potřebný majetek k podnikání. Nejen z tohoto důvodu jsem si za téma své diplomové práce vybrala pořízení hmotného majetku pomocí úvěru nebo leasingu.

Vzhled k současné ekonomické situaci, kdy se vláda pokusila eliminovat dluhovou problematiku pomocí Zákona o stabilizaci veřejných rozpočtů, který vešel v platnost k 1. lednu 2008. Jsem se rozhodla rozšířit základní téma diplomové práce, zda daňová politika ČR má přímý vliv na pořízení majetku pomocí úvěru nebo leasingu.

Cílem mé diplomové práce tedy bude zjistit zda a jaký vliv má daňová politika na pořízení majetku prostřednictvím úvěru či leasingu. Z provedených zjištění pak budu charakterizovat změny, které bych doporučila v oblasti daní. Budu se snažit vytvořit základní koncepci pro sestavení daňové reformy, kterou navrhnu v rámci zdanění na území České republiky.

Diplomová práce je rozčleněna do pěti základních kapitol. Prvá část se věnuje úvodnímu slovu a vymezení cíle práce. Druhá kapitola charakterizuje základní ustanovení, právní a účetní aspekty úvěru a leasingu. V návaznosti na kapitolu dvě následuje kapitola tři zabývající se reformami daní v České republice. Hlavní změny odehrávajícími se v období let 2008 až 2009. V předposlední kapitole mé diplomové práce na základě údajů o vývoji leasingového a úvěrového trhu porovnávám vliv daňových reforem na výši financování pomocí úvěru či leasingu. Pro srovnání obou variant financování je uveden v téže kapitole vzorový příklad. V závěru své práce uvedu možné kroky daňových změn, které bych doporučovala na základě provedených zjištění.

Cílem práce je nejen porovnat vliv daňových reforem na financování majetku pomocí úvěru či leasingu, ale také navrhnout vlastní legislativní úpravu.

2 Leasing a úvěr a jejich právní, účetní a daňové aspekty

2.1 *Finanční leasing*

2.1.1 *Základní charakteristika finančního leasingu*

Pojem leasing má základy v anglickém výrazu „lease“, což znamená pronájem, nebo-li smlouva o pronájmu. Leasing dle dnešního pojetí vznikl fakticky v 50.letech v USA. Přeložíme-li leasing v rámci českého jazyka znamená to nájem či pronájem hmotných či nehmotných věcí a práv, kdy pronajimatel (majitel věci či práva) poskytuje za úplatu nebo nepeněžní plnění nájemci právo s danou věcí či právem nakládat během doby pronájmu. Podstatou je, že pronajimateli zůstává daný majetek ve vlastnictví a nájemce má pouze právo tento majetek používat. Pořízení majetku tímto způsobem je přínosné pro nájemce, může na pořízení nových investic využít částečně nebo zcela cizích zdrojů bez přímého dopadu na výši vlastního kapitálu. Pro pronajimatele plyne přínos ve formě peněžního nebo nepeněžního plnění od nájemce.

Každá leasingová operace má tři základní členy: nájemce, výrobce a leasingovou společnost. Kupní smlouva se uzavírá mezi výrobcem a leasingovou společností – předmět leasingu pak na tomto základě přechází do majetku leasingové společnosti. Specifika daného předmětu leasingu jsou dle požadavků nájemce. Mezi nájemcem a leasingovou společností je uzavírána leasingová smlouva, která upravuje způsob plateb, jejich výši, situaci po skončení leasingu a zvláštní ustanovení. Někdy se můžeme setkat ještě s dalším účastníkem leasingové operace a tím je tzv. zprostředkovatelem mezi nájemcem a leasingovou společností. V praxi jde o tzv. subleasing, který je používán většinou v rámci zahraničních leasingů.

Leasing členíme zpravidla na dva základní druhy a to:

1. Leasing finanční

Zpravidla se finančním leasingem rozumí pronájem věci, při které u konci leasingového období dochází k odkupu najaté věci nájemcem. Dle českých norem je místo pojmu finanční leasing využíván tzv. finanční pronájem s následnou koupí najaté věci. Tento způsob pronájmu bývá zpravidla delší než je tomu u leasingu operativního. Doba nájmu pak u finančního leasingu bývá kratší nebo shodná s dobou ekonomické životnosti pronajaté věci. V rámci finančního leasingu je dále nájemce povinován se o najatou věc starat, zabezpečovat její údržbu, servis a opravy. Dle leasingové společnosti je pak finanční leasing

charakterizován jako smlouva, podle níž jedna strana s podnikatelským záměrem a za úplaty poskytne druhé straně jím vybraný předmět do užívání za účelem dlouhodobého užívání předmětu leasingu s přenosem rozhodující části nebo i všech rizik a užitků spojených s vlastnictvím předmětu leasingu nájemce a právem či povinností převodu vlastnictví předmětu leasingu na nájemce za cenu obvykle podstatně nižší než tržní nebo s právem uzavření další leasingové smlouvy za podstatně výhodnějších podmínek.

2. Leasing operativní

Do operativního leasingu spadají všechny leasingy, jenž nemůžeme zařadit pod finanční leasing. Po skončení doby operativního leasingu přechází pronajímána věc zpět k pronajimateli. Doba tohoto leasingu je zpravidla buď kratší než u finančního leasingu nebo alespoň kratší než je ekonomická životnost majetku. Minimální délka operativního leasingu není limitována. Na rozdíl od finančního leasingu zpravidla údržba, servis a opravy jsou zabezpečovány pronajimatelem. Samozřejmě se může pronajimatel a nájemce smluvně domluvit i na jiných specifických podmínkách. Jako u finančního leasingu tak i zde česká leasingová společnost má obecnou charakteristiku operativního leasingu. Operativní pronájem je smlouva, podle níž jedna strana s podnikatelským záměrem a za úplaty poskytne druhé straně jím vybraný předmět do užívání za účelem jeho dočasného používání bez přenosu většiny rizik a užitků spojených s vlastnictvím předmětu leasingu a jakéhokoli smluvního nároku na možný přechod vlastnictví předmětu leasingu na nájemce.

Důvodem proč se musí dbát na důsledné rozlišení leasingu operativního a finančního jsou daňové dopady viz. v následující podkapitole.

Nejčastěji se formou leasingu pořizují stroje, zařízení, nemovitosti, dopravní prostředky a nyní i software. Základní charakteristikou je, že leasingové splátky jsou v rámci nákladů nájemce, pro kterého je pořízení těchto investic dostupné, pružné a efektivní.

Překážkou v leasingu může být v některých specifických situacích pořízení speciálního zboží či jednoúčelových technologií. Velmi problematické je to v případě, že nájemce neplatí leasing a zajistit si jiného nájemce je nemožné proto si leasingová společnost může po pronajimateli vyžádat tzv. bankovní garance.

V následující tabulce jsou přehledně zobrazeny rozdíly mezi provozním a finančním leasingem.

Tabulka 2.1 Rozdíly mezi provozním a finančním leasingem¹

Rozdíly	Operativní leasing	Finanční leasing
Délka pronájmu	krátkodobý pronájem	dlouhodobý pronájem
Vztah k životnosti majetku	doba pronájmu je kratší než ekonomická životnost majetku	doba pronájmu se kryje s životností majetku
Vztah nájemného k pořizovací ceně	náklady včetně ziskové marže budou kryty splátkami od dalších nájemců	leasingové splátky pokryjí pořizovací cenu pronajatého majetku a ziskovou marži pronajimatele
Vypověditelnost smlouvy	lze vypovědět	nelze vypovědět za normálních podmínek
Riziko	rizika nese pronajimatel	rizika nese nájemce
Možnost odkoupení	nájemce nemá právo na koupi najatého majetku, majetek vrací pronajimateli	nájemce má právo odkupu najatého majetku po skončení leasingu
Uplatnění leasingu	pořízení automobilů, počítačů, kopírovacích strojů apod.	pořízení trvalého majetku
DPH	základní sazba 20%	základní sazba 20%

Dále můžeme členit leasing z hlediska zůstatkové hodnoty na konci doby nájmu. Jedná se o :

1. Leasing s plnou amortizací

Tento typ leasingu hradí pronajimateli v rámci nájemného celou cenu pořizovací (tzn. cenu majetku + náklady spojené s pořízením) a předpokládaný zisk. Zůstatková hodnota takového to majetku je na konci leasingu nulová nebo velmi malá. Při využití tohoto typu leasingu pronajimatel nepředpokládá, že tento majetek bude i nadále pronajímán. Zpravidla na konci leasingu přechází vlastnické právo k takovému to majetku na pronajimatele. Leasing s plnou amortizací je zejména pronajimateli upřednostňován, jelikož pronajimatel nesdílí žádná rizika s ním spojená. V angličtině se tento typ leasingu nazývá the full pay-out lease.

2. Leasing se zůstatkovou hodnotou

Leasing se zůstatkovou hodnotou nebo-li také nazýván non pay-out lease je leasing jehož část rizika je ponechána na pronajimateli. Na rozdíl od předchozího typu leasingu, leasingové splátky v počátku nepokrývají pořizovací cenu majetku. Na konci leasingového období pak mohou nastat různé situace a to buď je nájemci prodán leasingovaný majetek za předem dohodnutou cenu blízkou zůstatkové ceně nebo je prodán tento majetek třetí osobě. Poslední variantou je pronajmutí tohoto majetku jinému pronajimateli a to zpravidla za nižší

¹ Pramen: VALACH, J. *Investiční rozhodování a dlouhodobé financování*. 2. přep. vyd. Praha: Ekopress, 2006. 456 s. ISBN 80-86929-01-09.

částku (samozřejmě pokud na majetku nebylo provedeno technické zhodnocení či repase zařízení).

U výše zmiňovaných typů leasingů může existovat varianta s tzv. otevřeným koncem nebo-li také leasing s dělbou zbytkové hodnoty. Je to typ pronájmu při něm se nájemce zavazuje na konci leasingu zprostředkovat prodej zařízení za předem stanovenou minimální částku, kterou dostane pronajimatel. V případě, že při prodeji není dosaženo minimální ceny pak nájemce je povinen tento rozdíl ceny doplatit pronajimateli. Pokud se ale majetek prodá za vyšší cenu pak tato navýšení je rozděleno mezi nájemce a pronajimateli v předem daném poměru. Důvodem těchto ustanovení je stimulace pronajimatele k šetrnému a dobrému zacházení s pronajímaným majetkem.

V rámci financování leasingu existují dvě možné varianty. Prvá varianta tzv. přímý nájem zde je leasing financován z peněžních prostředků pronajimatele, či jiných finančních institucí. Nájemce zde zpravidla nemá žádné závazky vůči nefundující bance. Druhá možnost tzv. leverage lease je pořízení pronajímaného majetku z peněz od různých investorů, jímž přísluší různá práva. Hlavní nebo-li kmenový podíl náleží pronajimateli zbylí investoři mají tzv. dlužný podíl (dlužné fondy). Specifikem u leverage lease je že zbylí investoři nemají možnost takto vložené finanční prostředky vymáhat u pronajimatele (i když vlastní majetek k jemuž pořízení slouží cizí finanční zdroje). Dlužné finanční prostředky těchto investorů jsou zajišťovány právem na majetek nebo zástavním právem na pořizované zařízení či jeho část. V mnoha případech jsou investory v tomto typu leasingu pojišťovny, nadace, penzijní fondy či banky. Pokud tyto instituce a pronajimatel vystupují dohromady pak jsou označováni jako kmenoví účastníci. Aby v tomto složitém tytu profinancování byla dostatečně zabezpečena práva všech účastníků jsou ustanoveni tzv. smluvní věřitel a věřitel majitele. Tento typ leasingu je vhodný pro rozsáhlé a finančně vysoce nákladné projekty. Délka těchto leasingů bývá zpravidla 7 – 15 let. Výhodou pro kmenové účastníky je možnost využití daňových a jiných úlev. Pro nájemce je nespornou výhodou možnost pořízení majetku s úrokem nižším než při běžném úvěru.

V závěru se zmíním o poměrně specifických leasingových operacích používaných ve světě, jednak je to komunální leasing a zpětný leasing. Komunální leasing je uzavírán s veřejnoprávní institucí zpravidla obcí nebo zemí. Je velmi specifický z důvodu možnosti daňových úlev, forem jištění, možností odstoupení od smlouvy apod. Zpětný leasing je situace, kdy uživatel prodá leasingové společnosti svůj majetek, přičemž tento majetek má ještě značnou část své životnosti před sebou. Současně na tento majetek sepisuje leasingovou smlouvu, aby ho i nadále mohl využívat. Výhodou zpětného leasingu je možnost získání

finančních prostředků přičemž nájemce nepřichází o výhody ve formě daňových a účetních odpisů a možnosti získat pak tento majetek nazpět. K zpětnému leasingu se uchylují zejména společnosti, které neuspěly s žádostí o finanční zdroje u bank. Společnost, jenž využije zpětného leasingu pak klesá na žebříčku bonity jakožto dlužníka.

2.1.2 Finanční leasing a jeho právní úprava

Základními právními normami, které upravují leasing (pronájem, nájem nebo výpůjčku) je zákon č. 40/1964 Sb., obchodní zákoník, občanský zákoník a zákon č. 513/1991 Sb. Základní ustanovení která upravují nájem jsou zejména:

§ 659 - §662 občanského zákoníku upravující smlouvu o výpůjčce. Smlouvou o výpůjčce vznikne vypůjčitel po danou dobu věc využívat bezplatně. Půjčitel je pak povinen předat vypůjčovateli věc v řádném stavu způsobilém k užívání. Vypůjčitel je pak povinen věc užívat takovým způsobem, který je uveden ve smlouvě či kterému obvykle slouží; je povinen chránit ji před poškozením, zničením či ztrátou. V případě, že je ve smlouvě dohodnuto lze přenechat předmět k užívání i jiné osobě. Vypůjčitel je povinen věc vrátit zpět půjčitelu ve stanovenou dobu. Půjčitel může vyžádat věc vrátit dříve a to v případě, že věc je používána v rozporu s účelem, ke kterému slouží. V § 617 a § 660 dle občanského zákoníku je dále uvedeno, že půjčitel musí seznámit vypůjčitele s technickými normami či návodem na obsluhu, je-li to třeba a nejsou-li pravidla obecně známá. Není-li tato podmínka splněna může se dovodit, že vypůjčitel musí nahradit škodu z toho vzniklou.

§ 663 - § 723 občanského zákoníku upravující nájemní smlouvu. Rozdíl mezi nájemní smlouvou a smlouvou o výpůjčce je zejména v tom, že nájem je zde sjednáván za úplat. Z pohledu leasingu je pak pro vytvoření právního vztahu tento typ nájemní smlouvy aplikován u operativního leasingu. V § 663 - § 684 občanského zákoníku jsou pak definovány základní pojmy, obecné náležitosti nájemního vztahu a skončení nájmu. Smlouvou o nájmu pronajímatel přenechává nájemci věc, jenž může užívat nebo s ní brát užitky na předem stanovenou dobu. Nájemce přebírá věc ve stavu způsobilém smluvenému užívání, v případě že nebyl způsob určen, pak k užívání pro věc obvyklou. Pronajímatel má právo věc zkontrolovat zda je věc užívána v souladu se smlouvou. Nájemce může dále věc pronajímat (subleasing) pokud mu to ale nájemní smlouva dovolí. Povinností nájemce je platit nájemné dle smlouvy. Nájemné je stanoveno zpravidla ve výši s přihlédnutím k hodnotě pronajaté věci a způsobu jejího využití. Nájem končí uplynutím sjednané doby v případě že se nedohodne nájemce s pronajímatelem jinak. V § 685 - § 716 občanského zákoníku jsou upravena zvláštní

ustanovení. Nájem bytu, nájem obytných místností v zařízeních určených k trvalému bydlení je upraven § 718 - § 718 občanského zákoníku. § 719 řeší podnájem bytu a v § 721 - § 723 jsou uvedeny zvláštní ustanovení o podnikatelském nájmu věcí movitých.

§ 720 občanského zákoníku řeší nájem a podnájem nebytových prostor konkrétně zákon č. 116/1990 Sb. o nájmu a podnájmu nebytových prostor se vztahuje na nebytové prostory (což jsou místnosti nebo soubory místností, které podle rozhodnutí stavebního úřadu jsou určeny k jinému účelu než k bydlení, přičemž nebytovými prostory nejsou příslušenství bytu, ani společné prostory domu) a na byty (u kterých byl udělen souhlas k jejich užívání k nebytovým účelům). Smlouva o nájmu musí být vyhotovena písemně a musí obsahovat předmět a účel nájmu, výši nájmu, způsob úhrady apod..

V § 488 obchodního zákoníku je řešena smlouva na nájmu podniku. Smlouvou o nájmu podniku se pronajímatel zavazuje přenechat svůj podnik nájemci, aby jej samostatně provozoval a řídil na vlastní náklad a nebezpečí a bral z něj užitky. Smlouva musí obsahovat výši nájemného nebo její určení, které nájemce musí hradit. Smlouva o nájmu musí být v písemné formě. V § 630 - § 637 obchodního zákoníku jsou upravena pravidla pro nájem dopravního prostředku. Pronajímatel se zavazuje přenechat nájemci k dočasnému užívání dopravního prostředku za úplaty (nájem). Stejně jako v předchozím případě musí mít smlouva o nájmu dopravního prostředku písemný charakter.

Z hlediska finančního nájmu nesmíme opomenout § 489 až § 496 obchodního zákoníku, který upravuje smlouvu o koupi najaté věci. Využitelné zpravidla v případě v souvislosti s finančním leasingem.

2.1.3 Finanční leasing a jeho účetní aspekty

Účetní aspekty v rámci finančního leasingu jsou úzce spjaty s daňovými ustanoveními tzn. zatímco jsem se v předchozí kapitole zabývala spíše obecným vymezením finančního leasingu, tak v tomto oddíle budou již vymezeny přesné provázanosti na účetní hledisko.

Majetek pořízený formou finančního leasingu je vykazován v aktivech leasingové společnosti. Je oceňován v souladu s platnými předpisy tzn. cenou pořizovací, reprodukční pořizovací cenou případně i vlastními náklady. Pořizovací cenou se zde rozumí cena, za kterou byl majetek pořízen, a náklady s jeho pořízením související. Reprodukční pořizovací cena jest cena za kterou by byl majetek pořízen v době, kdy je o něm účtováno. A v neposlední řadě se vlastními náklady rozumí náklady vynaložené na výrobu nebo jinou činnost a související nepřímé náklady, které se vztahují k výrobě nebo jiné činnosti.

Poskytovatel leasingu odpisuje majetek v leasingu po dobu trvání leasingové smlouvy nepřímým prostřednictvím účetních odpisů (na vrub nákladového účtu Odpisy a ve prospěch účtu Oprávky). Účetní odpisy se počítají z ceny ve které je majetek v účetnictví oceněn. Ve většině případů se předmět leasingu odepíše po dobu trvání leasingové operace do výše této ceny, u leasingu s vysokou zůstatkovou cenou u do ceny snížené o tuto zůstatkovou cenu. Poskytovatel leasingu může využít přechodné snížení ocenění majetku a to v případě, že pronajimatel není schopen splácet pronajatý majetek, přičemž jeho zůstatková cena je vyšší než součet přijatých záruk a předpokládané prodejní ceny. Pronajimatel v tomto případě proúčtuje na vrub nákladového účtu tvoreb opravných položek a ve prospěch účtu opravná položka k dlouhodobému majetku.

Při účtování leasingových splátek lze postupovat dvojím způsobem a to:

- 1, v aktivech leasingové společnosti se zachycují pouze pohledávky (v pasivech příjemce leasingu se zachycují závazky), které jsou účtovávány na základě splátkového kalendáře či fakturovány. Tyto závazky jsou splatné v daném účetním období, náklady a výnosy se přitom musí účtovat ve věcné a časové souvislosti (viz. 2.1.4. časová souvislost). V podrozvahové evidenci se vykazují pouze dlouhodobé pohledávky z celé leasingové smlouvy a dlouhodobé závazky dané leasingové společnosti na celou dobu trvání leasingové operace;
- 2, celá leasingová operace je evidována v rozvaze (u leasingové společnosti v aktivech pohledávku z celé leasingové smlouvy a v pasivech výnosy příštích období, u příjemce leasingu v pasivech závazek vůči leasingové společnosti v hodnotě celé leasingové smlouvy a v aktivech náklady příštích období) během leasingové operace se účtuje o převodu pohledávek (závazků) z dlouhodobých na krátkodobé podle data splatnosti jednotlivých splátek a o časovém rozlišení výnosů či nákladů.

Dle aktuálních platných předpisů by měly účetní jednotky účtovat o jednotlivých splátkách. Účtování celé leasingové operace při počátku se projeví v účtování a sestavování účetních výkazů. Leasingové společnosti by v účetnictví měly nadhodnoceny aktiva, jelikož dlouhodobý majetek je oceněn zůstatkovou cenou a dlouhodobé pohledávky v sobě zahrnují hodnotu majetku včetně navýšení leasingové společnosti. A také při účtování na účtech náklady či výnosy příštích období dochází k porušení postupů v účtování, protože při zachycení smlouvy na počátku leasingové operace ještě k žádným výdajům či příjmům nedošlo.

Pojmem, který nesmíme opomenout ve spojení s leasingem je akontace. Pod pojmem akontace se v praxi skrývá první zvýšená splátka nájemného či záloha na splátky nájemného nebo také záloha na kupní cenu. Problém ovšem může nastat pokud se v účetnictví v rámci nájemních smluv tento výraz vyskytne, aniž by bylo udáno další vysvětlení. Zákon o dani z příjmu tento pojem nezná, tudíž může v případě finanční kontroly dojít k problému při posuzování účetní a daňové uznatelnosti „akontace“.

V případě, že se jedná u nájemce o zvýšenou leasingovou splátku, dochází k časovému rozlišování této splátky u nájemce prostřednictvím účtu náklady příštích období, u pronajmatele pak prostřednictvím účtu výnosy příštích období.

Pokud chápeme akontaci jako tzv. zálohu na splátky nájemného pak se změní systém účtování. V tomto případě jsou zálohy postupně zúčtovány do jednotlivých řádných splátek nájemného.

Poslední formou akontace je záloha na kupní cenu. V tomto případě se nesmí postupně převádět části mimořádné leasingové splátky nebo zálohy na splátky nájemného do nákladů již v průběhu trvání leasingu, ale záloha na kupní cenu vstupuje až do pořizovací ceny majetku v okamžiku jeho odkoupení nájemcem a do nákladů může být zahrnuta až po skončení leasingu. Záloha na kupní cenu tudíž nesmí ovlivnit základ daně v průběhu trvání leasingové smlouvy a do daňových nákladů nájemce se dostane až po odkupu pronajatého majetku jako součást zúčtované pořizovací ceny nebo též lze pomocí daňových odpisů.

Co se týče leasingových splátek, předčasného ukončení leasingu, technického zhodnocení leasingu a oprav pronajatého majetku jsou tyto pojmy zařazeny v rámci následující kapitoly 2.1.5. .

2.1.4 Finanční leasing v rámci základní daňové úpravy

Finanční leasing vzhledem k daňové úpravě prošel během posledních pěti let mnoha změnami, jelikož je hojně využíván a za stanovených daňových podmínek je uznatelným nákladem. V případě, že dojde k nesplnění daných pravidel se může stát, že se výhoda daňové uznatelnosti nájemného mění v past ve formě daňové neuznatelnosti a hrozí sankce v případě finanční kontroly. Z tohoto důvodu spočívá velké nebezpečí v případě leasingu a daně z příjmů v tom, že při nesplnění podmínek dle zákona o dani z příjmu se placené nájemné, které bylo původně daňově uznatelným nákladem (výdajem), může stát zpětně nájemným daňově neuznatelným. S tím je spojeno také riziko penále, pokut či úroků z prodlení.

Základním ustanovením řešícím leasingové nájemné je §24 odst. 2 písm. h), § 24 odst. 4-6 a § 25 odst. 1 písm. za) zákona o dani z příjmu (ZDP). Podstatou při řešení daňové uznatelnosti nájemného je jeho rozlišení časové. Základem tohoto časového rozlišení je, že do daňového nákladu či výdaje může být uplatněna pouze ta část nájemného, která se časově tohoto zdaňovacího období skutečně týká. Všechny účetní jednotky mají povinnost dle zákona č. 563/1991 Sb. o účetnictví časově rozlišovat nájemné (tzn. účetní jednotka zde využívá účtu – náklady příštích období či výnosy příštích období). Pozor ovšem na osoby, jenž vedou daňovou evidenci. V tomto případě dle § 24 odst. 2 písm. h) bod 2 ZDP se praví *„nájemné u finančního pronájmu s následnou koupí najatého hmotného majetku, který lze podle zákona odpisovat, ve výši a za podmínek uvedených v odst. 4 a 15 ZDP; přitom u poplatníků, který vedou daňovou evidenci je nájemné u finančního pronájmu s následnou koupí najatého hmotného majetku výdajem jen v poměrné výši připadající ze sjednané doby na příslušné zdaňovací období“*, což znamená že osoby, které vedou daňovou evidenci nemusí časově rozlišovat nájemné. Časově rozlišovat nájemné u osob s daňovou evidencí musí pouze nájemce u finančního leasingu s následnou koupí najaté věci. Osoby vedoucí daňovou evidenci mají pouze povinnost vést údaje o příjmech a výdajích v členění potřebném pro zjištění základu daně a dále údaje o majetku a závazcích.

Také musí být splněna podmínka o minimální době, kdy pronajatý majetek je veden v evidenci a po příslušnou dobu je odpisován viz. následná tabulka, která stanovuje dobu odpisování ² viz. příloha č. 6.

2.1.5 Cena finančního leasingu a jeho leasingové splátky

Cenou leasingu se rozumí leasingová splátka, jenž je zpravidla placena pronajimateli v pravidelných splátkách, které jsou zpravidla měsíční či čtvrtletní nebo roční. Leasingová cena se tedy skládá z postupné splátky pořizovací ceny majetku, leasingové marže pronajmatele a také z ostatních nákladů pronajmatele spojených s pronajatým majetkem. Ostatními náklady se zde rozumí zejména úroky z úvěru, který si leasingová společnost bere na pořízení majetku, který poté pronajímá nájemci, poplatky za uzavření leasingové smlouvy nebo také poplatky bance za vedení účtu a mnohé další správní náklady spojené s leasingem. Součet jednotlivých leasingových splátek tvoří celkovou výši leasingové ceny. Ve většině leasingových smluv se můžeme setkat s pojmem leasingový koeficient. Tento leasingový koeficient nám udává o kolik je dražší pořízení majetku prostřednictvím leasingu oproti pořizovací ceně. Leasingový koeficient nám tedy udává jaký násobek pořizovací ceny

² Jedná se o § 30 odst. 1 ZDP

pronajatého majetku zaplatí nájemce pronajimateli za dobu trvání leasingu. Leasingový koeficient je vhodným ukazatelem pro poměrování jednotlivých nabídek leasingů. Vypočítat tento leasingový koeficient je velmi snadné.

$$\text{LEASINGOVÝ KOEFICIENT} = \frac{\text{zvýšená leasingová splátka} + \text{počet splátek} * \text{výše splátek}^3}{\text{pořizovací cena}}$$

Vypočtený leasingový koeficient se vynásobí 100 což nám udává o kolik procent zaplatíme více při pořízení majetku na leasing oproti platbě v hotovosti. U výpočtu leasingového koeficientu nesmíme opomenout zda se jedná o leasing operativní či finanční. V případě, že se jedná o operativní leasing pronajimatel splatí v pravidelných splátkách zpravidla pouze část pořizovací ceny pronajatého majetku. U operativního leasingu jsou smlouvy uzavírány na kratší období než je ekonomická životnost pronajímaného majetku. Pořizovací cena je doplacena dalším nájemce, jemuž je majetek pronajat posléze. U finančního leasingu je obvyklé, že celá pořizovací cena projatého majetku je zaplacená jedním nájemcem. Takovýto výpočet prostřednictvím leasingového koeficientu je snazší a rychlejší způsob zjištění celkové ceny leasingu.

Pokud se podíváme na stranu pronajimatele a jeho výpočet leasingových splátek je tento způsob o něco složitější. Jak již bylo zmíněno výše leasingové splátky jsou zpravidla měsíční, kvartální či roční. Z praxe leasingových společností vyplývá, že čím delší je interval mezi jednotlivými splátkami tím je vyšší pravděpodobnost vzniku pohledávek po splatnosti. Leasingové společnosti ve většině případů nabízí tzv. lineární výši splátek. Na trhu ovšem existují i společnosti jejichž nabídka pravidelných splátek se odvíjí od stavu výroby. Společnosti tak mohou nabízet lineární, parabolický či exponenciální nárůst leasingových splátek. V případě, že budeme hovořit o sezónních výrobach lze i s tímto kalkulovat. Nejdůležitější položkou v rámci kalkulace leasingu je marže leasingové společnosti. Tato marže se odvíjí od současného stavu na trhu a jak reaguje tzv. leasingové procento (je tvořeno součtem procentní marže a úvěrového procenta). Marže leasingových společností bývá zpravidla zahrnuta v jednotlivých splátkách. V současnosti, ale existují různé způsoby jak takovouto marži skrýt v ceně leasingu. Společnosti mohou uvádět nízké leasingové procento a tím i nízkou marži, ale současně odkupní cenu kalkulují ve výši 1- 2 %, které zvyšují celkové

³ VALOUCH, P. *Leasing v praxi - praktický průvodce*. 4.vyd. Praha: Grada Publishing, 2009. 128s. ISBN 978-80-247-2923-7.

leasingové procento oproti symbolické odkupní ceně. Také je možnost vyžadovat bankovní záruku po nájemci. Bankovní záruka stojí zpravidla od 2 – 5 % z pořizovací ceny předmětu leasingu, což způsobuje zvýšení skutečného leasingové procenta. Marže leasingové společnosti může být skrytá i v tzv. doplňkových službách v rámci leasingu. Mezi doplňkové služby mohou patřit různé formy pojištění majetku v leasingu, tyto služby jsou ale obvykle dražší než na trhu. Dále je možnost marži skryt v tzv. poplatku za sjednání leasingu.

Pokud by jsme zvažovali standardní kalkulaci leasingu z hlediska leasingové společnosti pak výpočet bude tento: počáteční zvýšená splátka se odečte od pořizovací ceny vzniklý rozdíl se vydělí počtem splátek přičemž se k tomuto připočte leasingové procento připadající na jednu splátku.

2.1.6 Podklady pro poskytnutí leasingu

Pro uzavření leasingové smlouvy je potřeba zpravidla mít k dispozici vybrané podklady, které leasingové společnosti vyžadují. V některých případech se mohou jednotlivé podklady pro uzavření leasingové smlouvy lišit, ale zpravidla jsou vyžadovány tyto dokumenty:

1. ověřený výpis z obchodního rejstříku nebo živnostenský list a občanský průkaz
2. účetní závěrka minimálně za poslední 2 roky, případně taktéž mezitímní účetní závěrka běžného účetního období
3. přiznání k DPH za poslední dvě zdaňovací období
4. výpisy z bankovních účtů
5. přehled o příjmech a výdajích
6. přehled o dalších závazcích společnosti (úvěry, půjčky apod.)

2.2 Bankovní úvěr

2.2.1 Bankovní úvěr a jeho základní charakteristika

V současnosti se čím dál tím více preferuje nákup majetku prostřednictvím bankovního úvěru. Tento úvěr nemusí být poskytován pouze bankovními institucemi, ale rovněž i leasingovými společnostmi. Koupě majetku na úvěr je stejně jako leasing nákup majetku za cizí peněžní prostředky. Tudíž se nevyžaduje větší množství volných finančních prostředků oproti nákupu za hotové.

Členit podnikatelské úvěry můžeme takto:

- podle subjektu (příjemce) úvěru:

1. úvěry pro fyzické osoby drobné podnikatele a živnostníky
2. úvěry pro malé a střední podniky (rozděleno dle výše ročního obrátu)
3. úvěry pro střední a velké podniky

- podle doby splatnosti:

1. krátkodobý – do 1 roku
2. střednědobý – od 1 do 5 let
3. dlouhodobý – více jak 5 let

- podle účelu, na který je úvěr určen

1. investiční úvěry

Investiční úvěr je určen k financování pořízení hmotného a nehmotného majetku firmy, přičemž jeho délka je obvykle střednědobá či dlouhodobá. Výše úvěru je dána bonitou klienta, způsobem zajištění úvěru a bonitou žadatele. Tento typ úvěru je poskytnut zejména jako účelový úvěr. Investiční úvěry jsou zajištěny obvykle nemovitostmi, směnkami či ručením třetí osoby. Je zejména vhodný pro financování rozvoje podniku. Finanční prostředky jsou využity na nákup prostor sloužící pro rozšíření výroby a tím zvyšování produkce či nákup strojního vybavení firmy.

2. provozní úvěry

Tento typ úvěru má zpravidla krátkodobý či střednědobý charakter. Finanční prostředky takto vynaložené jsou určeny na provoz podniku tj. nákup materiálu, zboží, menšího investičního majetku, k financování pohledávek atd.. K zajištění tohoto druhu úvěru není potřeba zástavy nemovitosti a ve většině případů finanční instituce nevyžadují udávání účelu investice. Provozní úvěr může být „zrádný“, v situaci, kdy se stane běžnou součástí financování. Ať již v případě investičního či provozního úvěru si musí podniky hlídat svou zadluženost, i když částečně tuto službu poskytují banky.

3. kontokorentní úvěr

Úvěr je poskytnut na kratší časový horizont s tím, že musí být splněna podmínka jednou za určité časové období (zpravidla 2 – 6 měsíců) dorovnat peněžní prostředky na účtu do plusového stavu. Kontokorent je tudíž vázán na běžný účet podniku. Finanční prostředky z tohoto účtu slouží k financování nenadálých finančních výkyvů čili jako tzv. finanční rezerva. Výše úvěru se odvíjí od výše ročního obrátu financí na účtu a bonity klienta. Při využití menších finančních částek není nutná jistina v případě nutnosti zajištění pak postačuje avalová směnka. Kontokorentní úvěr je nevýhodný z důvodu vysokých úroků za poskytnuté peněžní prostředky a poměrně vysokého sankčního úroku, jestliže dojde k překročení tzv. úvěrového rámce.

- další typy úvěrů:

1. eskontní úvěr
2. dodavatelský a odběratelský úvěr
3. emisní, lombardní a hypoteční úvěry
4. bankovní záruky

Úrokové sazby u jednotlivých typů úvěrů jsou nejčastěji stanoveny dle bonity klienta, výši úvěru, způsobu zajištění apod.. Zpravidla nejnižší úrokových sazeb dosahují podnikatelské hypotéky, na opačném pólu pak nacházíme kontokorentní úvěry.

2.2.2 Bankovní úvěr v rámci právní úpravy

Úvěrové vztahy lze charakterizovat jako vztahy vznikající při návratném poskytování peněžních prostředků mezi subjekty za dohodnutých podmínek. Úvěrová smlouva dle platného obchodního zákoníku je charakterizována jako smlouva o úvěru, kdy věřitel se zavazuje, že na požádání dlužníka mu poskytne v jeho prospěch finanční prostředky do určité výše. Základní právní úpravou pro úvěry jsou § 497 až § 507 obchodního zákoníku, přičemž § 263 téhož zákoníku řeší ustanovení za kterých lze se od výše uvedených zákonů odchýlit.

Nejčastějším věřitelem nebo-li poskytovatelem úvěru bývají bankovní domy. Peněžní prostředky na základě smlouvy o úvěru mohou být také jiné osoby, ale musí splnit podmínku, že za sjednání tohoto závazku nebude osoba, která úvěr poskytla, požadovat úplatu. Úplatu mohou vymáhat pouze osoby, jejímž je poskytování úvěru předmětem podnikání dle § 499 obchodního zákoníku. Tento typ ustanovení je nazýván kogentním a nelze se od něj odchýlit.

Dle § 502 obchodního zákoníku je povinností dlužníka platit úroky z poskytnutých finančních prostředků ve stanovené době a dle sjednané výše maximálně do výše stanovené zákonem nebo na základě zákona. Pokud úroky nejsou stanoveny, pak dlužník musí platit obvyklé úroky požadované za úvěry, které poskytují bankovní domy v místě sídla dlužníka v době uzavření smlouvy. Jestliže jsou ve smlouvě stanoveny úroky vyšší než je přípustné dle zákona pak dlužník je povinen splácet úroky ve výši nejvýše přípustné.

2.2.3 Bankovní úvěr a jeho daňová úprava

Definici bankovního úvěru v zákoně o dani z přidané hodnoty nenalezneme. Poskytování bankovního úvěru lze považovat za finanční činnost, kterou zákon definuje v § 54 odst. 1. Na rozdíl od leasingu jsou splátky úroků v rámci úvěru osvobozeny od DPH. Důvodem osvobození od daně je okamžité vlastnictví pořízené věci tzn. při pořízení majetku prostřednictvím úvěru je uplatňována stejná sazba jako při nákupu za hotové.

Co se týče úvěru a vztahu k dani z příjmu nejsou finanční prostředky takto pořízené předmětem daně z příjmu. Přijetí úvěru nemá žádný vliv na základ daně. Pouze úroky z úvěru, poplatek za sjednání a pojistné mohou být zahrnuty do nákladů, které ovlivňují základ daně. Dle § 25 odst. 1) písm. zm) ZDP jsou výdaje vynaložené k zajištění příjmů daňově neuznatelné a to za podmínek, že finanční výdaje (náklady), které plynou z úvěrů a půjček, kde úrok nebo výnos nebo skutečnost, zda se finanční výdaje stanou splatnými, závisí zcela nebo převážně na zisku dlužníka. Ovšem fyzických osob se toto ustanovení nedotýká.

Pokud podnikatel nakoupí majetek prostřednictvím úvěru dojde k účetnímu zadlužení podniku, protože se výše úvěru projeví v rozvaze podniku jako složka cizích zdrojů. Analýza rozvahy pak má následně vliv na hodnocení rizikovosti podniku pro investory. Při pořízení úvěru dochází tudíž k zhoršení finanční pozice podniku v rámci rizikovosti. Nespornou výhodou nákupu majetku prostřednictvím úvěru je možnost daňových odpisů tohoto majetku. Majetek je zařazen do patřičné odpisové skupiny a následně má podnikatel možnost volby způsobů zrychleného či rovnoměrného odpisování. Odpisovat nejde pouze majetek uvedený v § 27 ZDP a samozřejmě pozemky.

V § 31 ZDP při rovnoměrném odpisování hmotného majetku jsou odpisovým skupinám přiřazeny maximální roční odpisové sazby viz. příloha č.4.

§ 32 ZDP při zrychleném odpisování hmotného majetku jsou odpisovým skupinám přiřazeny tyto koeficienty pro zrychlené odpisování.

2.2.4 Cena úvěru

Cenou úvěru považujeme vyčíslení úrokové sazby za nichž jsou finanční prostředky poskytovány. Úroková míra, což je podíl úroku na půjčené částce (v % p.a. – ročně), může být stanovena pevně či pohyblivě. Pevná úroková míra zůstává po celou dobu splacení úvěru stejná. Jejím protipólem je pohyblivá sazba, která se během splácení může měnit.

Výše úrokové míry z úvěru může být ovlivněna několika faktory:

1. banky při určování výše úrokové míry musí dodržovat legislativu ČR tzn. centrální banka má možnost stanovit horní hranici úrokové míry
2. banky musí brát v potaz predikci budoucího vývoje trhu, inflace a hospodářského růstu
3. výše úrokové míry je ovlivněna poptávkou po úvěrech samotných tzn. při rostoucí poptávce po úvěrech dochází k nárůstu výše úrokové míry
4. vzájemná konkurence při poskytování úvěru nejen v rámci bankovního sektoru, ale též i mezi finančními zprostředkovateli
5. výše rizika, která je spojena s úvěrem – zda je dlužník schopen a ochoten hradit svůj dluh řádně dle úvěrové smlouvy (i v těchto případech stejně jako u leasingu existují různé možnosti záruk ve formě zástav a ručení.

2.2.5 Podklady pro poskytnutí úvěru

Jestliže se podnikatel rozhodne pro čerpání úvěru jako vhodné formy získání finančních prostředků vyžadují banky ve většině případů splnění následujících podmínek:

1. trvalé bydliště fyzické osoby a sídlo firmy právnické osoby v České republice
2. nejméně dvě ukončená daňová období v oboru podnikání
3. kladný výsledek hospodaření
4. bezdlužnost vůči zdravotním pojišťovnám, finančnímu úřadu, české správě sociálního zabezpečení a celnímu úřadu
5. podnik se nesmí nacházet v likvidaci, konkurzu ani vyrovnání
6. podnik vlastní účty v dané bankovní instituci.

3 Reformy daní v rámci České republiky

V roce 2006 v červnu proběhly na území České republiky volby do Poslanecké sněmovny parlamentu, které skončili patem. Poslanecká sněmovna se v tehdejší době skládala z 200 volených poslanců, přičemž volby rozdělily sněmovnu na dva „tábory“, o síle 100 hlasů. S mírnou převahou tehdy zvítězila pravicová Občanská demokratická strana (ODS), kdy její bývalý předseda Mirek Topolánek byl pověřen sestavením vlády.

Po neshodách v rámci parlamentu byla nová vláda jmenována prezidentem republiky Václavem Klausem teprve 9. ledna 2007. Vládě byla vyslovena důvěra poslaneckou sněmovnou a senátem během 14 dnů poté. Složení vlády bylo následující: členové strany ODS, Strany zelených (SZ) a členové Křesťanské demokratické unie – České strany lidové (KDU-ČSL).

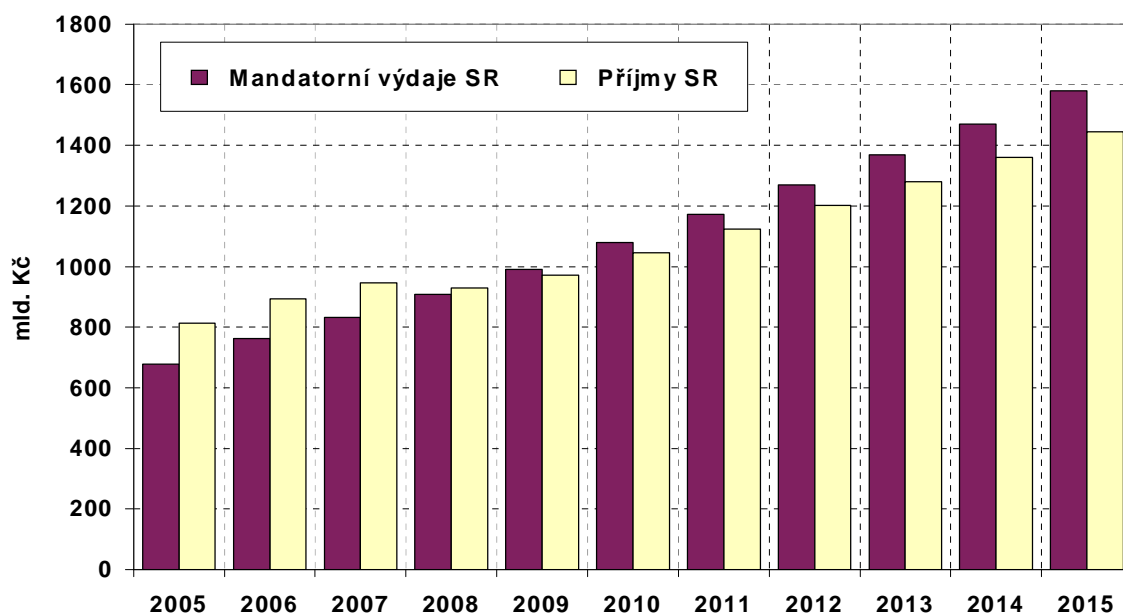
Společně s jmenováním vlády bylo představeno programové prohlášení vlády, které výrazně zasahovalo do daňového systému. V dubnu téhož roku 2007 pak tyto reformy byly nazvány Daňovými reformami pro rok 2008-2010 – reformní balíček daňových zákonů.

V platnost daňové reformy vstoupily k 1.1.2008 v rámci zákona 261/2007 Sb. o stabilizaci veřejných rozpočtů. Veškeré změny provedené v rámci tohoto zákona měly přispět k rychlé konsolidaci veřejných financí. Veřejné rozpočty v té době totiž trpěly značně velkými deficity, které ještě více zvyšoval hospodářský růst ekonomiky.

Reformní balíček byl sestaven na podporu příjmové stránky státního rozpočtu, i když v té době se již vědělo, že mandatorní výdaje ⁴ (výdajová stránka) státního rozpočtu jsou příliš vysoké. Ministerstvo financí ČR vytvořilo predikci vývoje mandatorních výdajů v následujících letech, na jejímž základě byla následně přijata alespoň částečná vládní opatření.

⁴ Mandatorní výdaje = povinné výdaje, jenž jsou stanoveny externě, vychází ze zákona či jiné právní normy.

Tabulka 3.1 Stav veřejných financí – predikce vývoje mandatorních výdajů a příjmů SR

Zdroj: MF ČR, Reforma veřejných financí

[http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/Reforma veřejnych financí ppt.ppt](http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/Reforma_veřejnych_financi_ppt.ppt).

Neomezení mandatorních výdajů bylo způsobeno nemožností domluvy mezi jednotlivými parlamentními stranami, které nebyly schopny a ochotny omezit transfery směrem k občanům (voličům). O plánované důchodové reformě ani nemluvě. Opoziční strany nebyly ochotny pro pozměňující reformy hlasovat a spíše nabízely protichůdná opatření. Na základě neschopnosti se domluvit mezi jednotlivými parlamentními stranami vláda dospěla k situaci, kdy MF ČR společně s Ministerstvem práce a sociálních věcí definovali příčiny pro zavedení reformy takto ⁵:

- *Bez potřebných reformních kroků by se mohla ČR dostat do dluhové pasti, kdy by nezbylo ani na výdaje pro sociálně potřebné, natož pak pro investice na vědu a výzkum nebo financování rozvoje infrastruktury*
- *Největším problémem veřejných financí je neudržitelný růst mandatorních výdajů. Mandatorní jsou „příkázané“ výdaje, které jsou externě stanoveny (zejména zákonem); jsou povinné a nelze je při plánování rozpočtu účinně ovlivnit. Jsou jimi například výplaty sociálního zabezpečení, důchodů, nemocenské apod.*
- *Výši sociálních mandatorních výdajů významně ovlivnilo přijetí předvolebních sociálních balíčků na jaře 2006. Bez jakýchkoli zásahů by tento nárůst činil od*

⁵ www.mfcr.cz , citace <http://www.mpsv.cz/cs/4747>

1. 1. 2007 celých 68 mld. Kč, což je nejvyšší meziroční přírůstek v historii (za poslední 2 roky vlády ČSSD o 100 mld. Kč).

- *Tato skutečnost zásadně změnila výchozí situaci proti stavu před parlamentními volbami 2006, kdy byly předkládány volební programy politických stran.*
- *Jen dávky státní sociální podpory stouply ze 34 mld. Kč v roce 2006 na 54,4 mld. Kč v roce 2007 a zabudováním automatických valorizací by výrazně stoupaly i nadále. Takový skokový nárůst si nemůže dovolit ani vyspělejší ekonomika než česká.*

Z těchto důvodů byla posléze vyhlášena reforma, která měla alespoň částečně snížit rozdíly mezi příjmy a výdaji a to ve formě podpory hospodářského růstu a zvyšování ekonomické aktivity.

Novým prvkem v rámci reformy, které byly schváleny bylo nově zavedení ekologických daní prosazovaných Stranou zelených. Podstatné změny, které se odehrály v následujících letech a ovlivnily zejména:

- daně z příjmů fyzických osob,
- daně z příjmů právnických osob,
- daně z přidané hodnoty,
- sociální pojištění,
- ekologické daně.

Další daňová reforma by měla být schválena v letech 2010 – 2011 což je otázkou, vzhledem k blížícím se parlamentním volbám. Osud budoucích reformy nejen daňové, ale především důchodové bude spočívat na tom jaké bude rozložení politických stran po následujících volbách?

Nicméně v následujícím textu se budu zabývat jednotlivými daňovými změnami uspořádaných chronologicky, pro lepší přehlednost čtenáře.

3.1 Změny daní v roce 2008 v porovnání s předchozím obdobím

V následujícím textu budou rozčleněny jednotlivé druhy daní s tím že se čtenář dočte o změnách, který byly v rámci daní během daného období provedeny. Pro přehlednost jsou daně rozděleny na daně z příjmu u fyzických a právnických osob, daň z přidané hodnoty a samotný oddíl o změnách, které ovlivnili financování prostřednictvím leasingu.

K 1. lednu 2008 zákonem č. 261/2007 Sb., který vešel v platnost došlo k změně celkem 46 zákonů. V dalším oddíle budou jednotlivé změny zákona popsány a alespoň částečně vysvětlen jejich vliv na financování majetku prostřednictvím leasingu či úvěru.

3.1.1 Daně z příjmu fyzických osob a přehled jednotlivých změn⁶

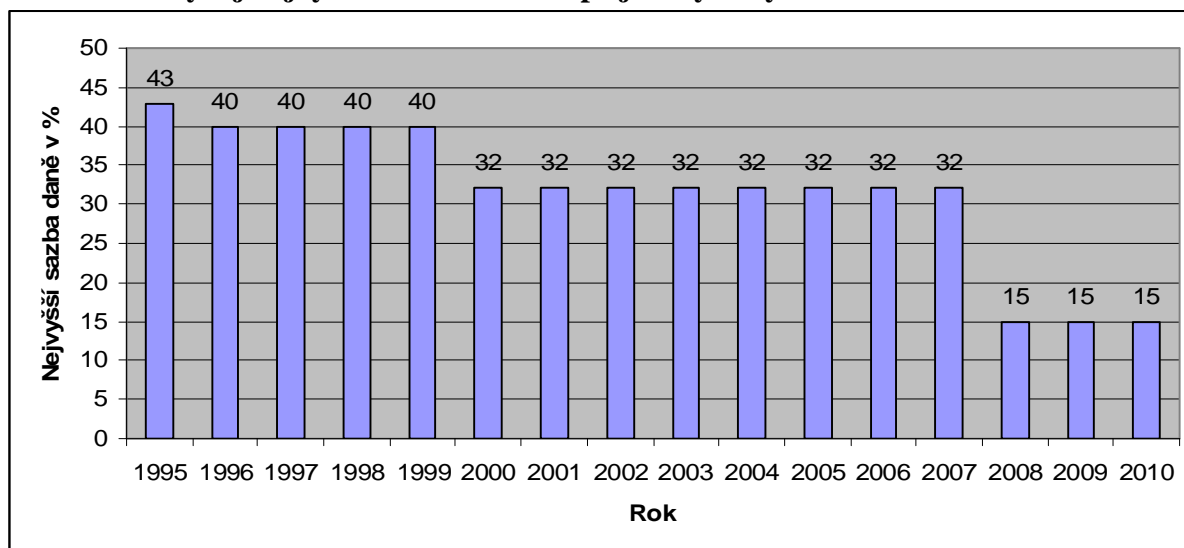
Největších změn v rámci daňové reformy dosáhl právě tento zákon o dani z příjmu fyzických osob (DPFO), vzhledem k úzkému propojení mezi sociální a zdravotním pojištěním bude následná analýza změn společná.

Daňová sazba a superhrubá mzda

V předchozích letech byl uplatňován progresivní způsob zdanění příjmů. Sazba daně byla rozdělena do čtyř pásem podle výše příjmů viz. tabulka v příloze č.7.

V roce 2008 byl tento způsob klouzavě progresivní daně zrušen a nahradila ho jednotná sazba daně s výši 15%. Částečně byl ponechán způsob výpočtu daně tj. základ daně snížený o nezdanitelné části základu daně § 15 zákona o dani z příjmu (ZDP) a o odčitatelné položky podle § 34 ZDP se vypočte daň ve výši 15%. Z důvodu zavedení jednotné sazby daně byl zrušen minimální základ daně. Vývoj nejvyšších sazeb daně z příjmů FO za období 1995 až po současnost můžete vidět v následujícím grafu.

Tabulka 3.2 Vývoj nejvyšších sazeb daně z příjmů fyzických osob

Zdroj: zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů za rok 2010 a www.mfcr.cz

⁶ Viz. zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů za rok 2007, 2008, 2009 a 2010, zákon č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů.

Dopad snížení daňového zatížení příjmů fyzických osob je jen částečný. Snížení sazby daně je kompenzováno rozšířením základu daně o tzv. superhrubou mzdu. Superhrubá mzda se skládá z hrubé mzdy navýšené o sociální a zdravotní pojištění placené zaměstnavatelem tzn. hrubá mzda zvýšená o 35%.

Společně s jednotnou sazbou daně byla zrušena možnost rozdělení příjmů na více zdaňovacích období.

Stejně tak bylo zrušeno společné zdanění manželů. Částečnou kompenzací v rámci zrušení společného zdanění bylo navýšení roční slevy dle § 35ba ZDP a daňového zvýhodnění dle § 35c ZDP. Při výpočtu daňového zvýhodnění na vyživované dítě, lze se dopočítat i záporných čísel v tomto případě je pak poskytován tzv. daňový bonus. V roce 2008 byla navýšena maximální částka vyplaceného daňového bonusu z 30.000 Kč (v roce 2007) na 52.200 Kč (v roce 2008).

Slevy na dani

Slevy na dani chápeme jako sociální prvek v rámci daňového systému ČR. Z vypočtené daně lze odečíst slevy na dani, pokud jsou splněny zákonné podmínky. Pokud by podmínky pro uplatnění slevy nemohly být naplněny po celé zdaňovací období, je možno započítat pouze jednu dvanáctinu slevy za každý měsíc, v němž je nárok na tuto slevu. Nově za rok 2008 si mohli starobní důchodci uplatnit slevu na poplatníka v plné výši bez ohledu na výši příjmů. V následujících letech byl předpoklad snížení jednotné sazby daně na 12,5% v roce 2009 což by způsobilo snížení základní slevy, slevy na druhého z manželů a daňové zvýhodnění na dítě. Pro přehlednost přikládám tabulku s vymezením jednotlivých návrhů slev a jejich výši.

Tabulka 3.3 Přehled slev na dani v jednotlivých letech a měsících v Kč

Sleva	2007		2008		2009 návrh	
	Ročně	Měsíčně	Ročně	Měsíčně	Ročně	Měsíčně
Na poplatníka	7200	600	24840	2070	16560	1380
Na manžela/ku	4200	350	24840	2070	16560	1380
Na manžela/ku ZTP/P	8400	700	49680	4140	33120	2760
Za částečný invalidní důchod	1500	125	2520	210	2520	210
Za plný invalidní důchod	3000	250	5040	420	5040	420
Pro držitele ZTP/P	9600	800	16140	1345	16140	1345
Za soustavné studium	2400	200	4020	335	4020	335
Daňové zvýhodnění na dítě	6000	500	10680	890	10680	890

Zdroj: Daňové zákony 2007, 2008 ZDP

Výše uvedená tabulka s daňovými slevami měla být směrodatnou nejen pro rok 2008, ale i pro následné období, což se ovšem nestalo. Slevy pro rok 2008 vstoupily v platnost. Slevy na poplatníka v roce 2009 a i 2010 byly rozdílné než je uvedeno v tabulce viz. podrobněji kapitola č. 3.2. změny daní v roce 2009 v porovnání s předchozím obdobím.

Výše sazby nemocenského pojištění klesla v roce 2008 z 3,3 % na 2,3%, což snížilo základ daně pro výpočet zálohy na daň. Navíc došlo k poklesu sociálního pojištění a to z 8% na 6,5%. Pro zaměstnance byla zavedena nová hranice maximálního vyměřovacího základu pro odvod sociálního a zdravotního pojištění ve výši 48násobku průměrné mzdy v národním hospodářství. Mění se i náhrada mzdy v době dodatečné pracovní neschopnosti, kterou nyní platí zaměstnavatel zaměstnanci ze svých finančních prostředků. Částka takto vyplacená zaměstnanci bude od daně osvobozena a to jen do výše na kterou má zaměstnanec právní nárok dle § 192 odst. 2 zákoníku práce. V souvislosti se zavedením regulačních poplatků a doplateků za léky (při návštěvě u lékaře či v lékárně) byl zaveden limit ve výši 5.000 Kč. Jestliže tato částka 5.000Kč bude překročena za rok, zdravotní pojišťovna proplatí občanům částku uhrazenou nad tento limit. Výše této částky nepodléhá dani.

Výpočet mzdy

V návaznosti na superhrubou mzdu musím vysvětlit princip zdanění vzhledem k pojistnému. Nově byl zaveden výpočet mzdy, přičemž pojistné (35%) o které byla navýšena mzda nevstupuje do vyměřovacího základu pro odvod pojistného, které musí platit zaměstnanec (12,5%). Pro přehlednost přikládám tabulku výpočtu mzdy v příloze č. 8.

Zaměstnanec, který pobírá příjmy ze závislé činnosti ze zahraničí a tyto příjmy v zahraničí podléhají obdobnému zdravotnímu a sociálnímu pojištění jako v ČR, se základ daně stanoví obdobně pomocí superhrubé mzdy (tzn. příjmy ze zahraničí zvýšené o odvod na sociální a zdravotní pojištění zaplacené zahraničním zaměstnavatelem). Aby nedošlo k dvojímu zdanění příjmů má zaměstnanec nárok na vyloučení dvojího zdanění prostřednictvím podání daňového přiznání v ČR spolu s doložením potvrzení o zaplaceném pojistném zahraničním zaměstnavatelem.

Ostatní změny v rámci DPFO

Změny se dotkly také výběru daně pomocí srážky. Zatímco v roce 2007 byl výběr pomocí srážky pouze ze zdaňované částky v roce 2008 již musíme zdaňovanou částku navýšit o fiktivních 35% (princip superhrubé mzdy), načež následně z této částky vypočteme výši daně. Pozor na výpočet základu daně, který se dle nového zákona nesmí snížit o pojistné placené zaměstnancem. Změna tohoto výpočtu bude mít za následek zvýšení daně k zaplacení.

U osob samostatně výdělečně činných (OSVČ) došlo k zrušení možnosti snížit základ daně o zaplacené pojistné na zdravotní a sociální vzhledem k novém výpočtu prostřednictvím tzv. superhrubé mzdy.

Základní sleva na dani byla od 1.1.2008 zrušena u daňových nerezidentů⁷ a to v případě, že neprokážou-li, že 90% z jejich celkových zdanitelných příjmů pochází z České republiky. Daňový bonus pak u nerezidentů může být uplatněn pouze prostřednictvím podání daňového přiznání.

U příspěvků na soukromé životní pojištění a penzijní připojištění se státním příspěvkem došlo k zavedení souhrnného limitu a to ve výši 24.000 Kč.

A v neposlední řadě osvobození úrokových výnosů z hypotečních zástavních listů emitovaných po 31.12.2007 přestalo také platit.

3.1.2 Shrnutí změn v rámci daně z příjmu fyzických osob 2008

Pozitiva

- zavedení jednotné sazby daně prospělo nejvýrazněji osobám s vysokými příjmy, které dosud byly zdaněny sazbou 32%;

⁷ Daňový nerezident = jsou to ostatní poplatníci nebo ti, kteří se na území ČR zdržují za účelem studia nebo léčení a kteří mají omezenou daňovou povinnost, tedy takovou, která se vztahuje pouze na příjmy plynoucí ze zdrojů na území ČR

- možnost starobních důchodců, aby si uplatnili slevu na dani na poplatníka;
- zvýšení slev na dani a daňového zvýhodnění;
- stanovení maximálního vyměřovacího základu pro odvod sociálního a zdravotního pojistného.

Negativa

- zrušení společného zdanění manželů;
- výpočet výše daně z tzv. superhrubé mzdy, nevýhoda pro nízkopříjmové skupiny obyvatel.

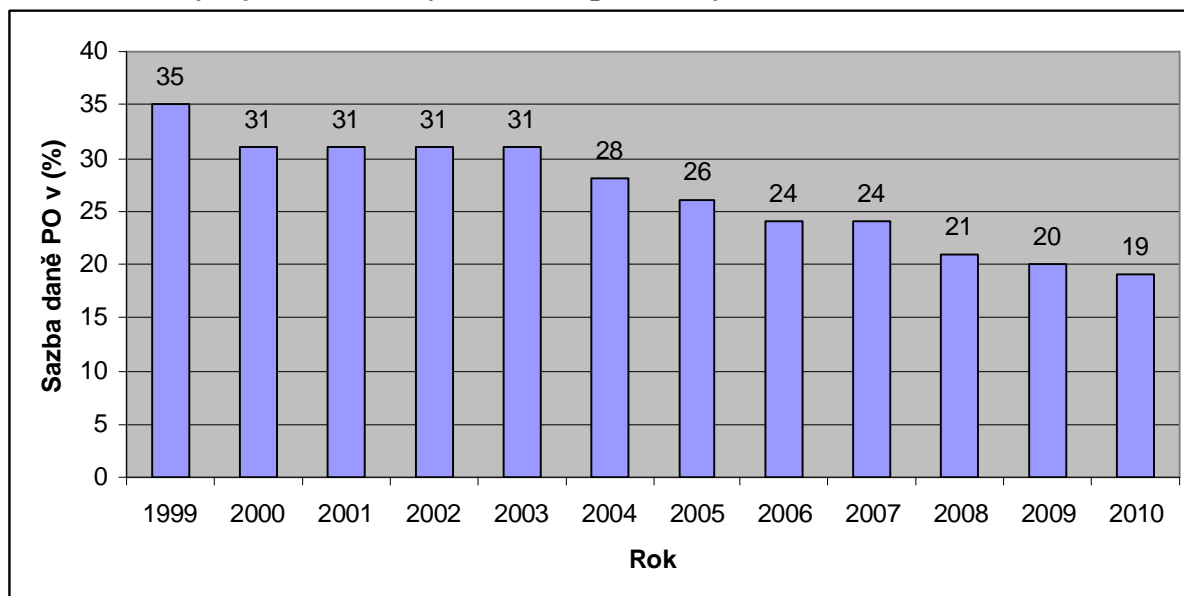
3.1.3 Daně z příjmu právnických osob a přehled jednotlivých změn⁸

Druhou podstatnou částí změn v oblasti daní bylo zdanění příjmů právnických osob (PO). Stejně jako v předchozím oddíle jsou seřazeny jednotlivé změny v rámci zdanění PO.

Daňová sazba

Sazba daně u PO je stanovena jako lineární, což zajišťuje tzv. zdanění proporcionální. Novela zákona o daních z příjmů č. 261/2007 Sb. v § 21 odst. 1 udává postupné snižování daňové sazby v nastávajících letech ze současných 24% až na 19% v roce 2010 viz. následující graf č. 3.1.2.

Tabulka 3.4 Vývoj daňové sazby v letech u právnických osob

Zdroj: Daňové zákony 1999-2008, vlastní konstrukce

⁸ Viz. zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů za rok 2007, 2008, 2009 a 2010, zákon č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů.

Česká republika je v současnosti jednou z mála zemí v Evropské unii, kdy její sazba u PO je pod hranicí 20%, jak můžeme vidět v grafu. Aby nedošlo k výpadku příjmů do státního rozpočtu z důvodu snížení přímých daní vláda naopak zvýšila sazbu daní nepřímých podrobněji v následné kapitole o změně v rámci daně z přidané hodnoty. Přesun daňové zátěže z oblasti přímých daní na nepřímé daně má pozitivní vliv na rozložení daňových příjmů v průběhu roku. Přímé daně zaplňovaly státní pokladnu de facto jednorázově. Zvýšení nepřímých daní má naopak za následek průběžné plnění státní kasy.

Pokles sazby u PO působí pozitivně na příliv zahraničních investic neboť díky úpravám sazby si ČR polepší svou konkurenční pozici na „daňovém trhu“.

Aby nedošlo k tomu, že daňové subjekty zneužívaly znění § 21 odst. 6 o možnosti přechodu z kalendářního na hospodářský rok započalo od 1.1.2008 platit, že k stanovení daně se použije sazba daně platná k poslednímu dni daňového období. Jednoduše řečeno daňové subjekty mohly volně měnit kalendářní rok za hospodářský a naopak záleželo, kdy byla sazba daně pro daňový subjekt výhodnější. Ustanovením této nové podmínky došlo k zamezení zneužití zákona.

Osvobození od daně

Novela zákona č. 261/2007 Sb. zrušila osvobození od daně u těchto příjmů:

- úrokových výnosů z hypotečních zástavních listů;
- příjmů odborových organizací
- příjmy plynoucí ve formě darů a příjmy z reklam u zoologických zahrad.

Nově naopak zavedla příjmy, které jsou od daně z příjmů u PO osvobozeny:

- příjmy z převodu podílu mateřské společnosti v dceřiné společnosti plynoucí PO, která je daňovým rezidentem ČR, nebo stále provozovně, která je daňovým rezidentem jiného členského státu EU, umístěném na území ČR.

Novelou dochází k prodloužení minimální doby finančního leasingu a k zrušení limitu vstupní ceny o tom ale podrobněji v části o změnách v rámci leasingu.

Základ daně

Změnou zákona v ustanovení č. 23 odst. 3 nově vzniká PO povinnost zvýšit základ daně o hodnotu neuhrazených závazků. Tyto závazky jsou promlčeny nebo jsou 36 měsíců po splatnosti a předtím byly posuzovány jako daňově uznatelný náklad. Nelze daňově uznat tvorbu opravných položek přesahující hodnotu nad 200.000 Kč.

Základ daně je povinnost zvýšit také v případě že se jedná o závazky: z titulu cenných papírů; z plnění ve prospěch vlastního kapitálu; z úvěru, půjček ručení; ze záloh; ze smluvních pokut, úroků z prodlení, poplatků a jiných sankcí ze závazkových vztahů; z jejich titulu vznikl výdaj, který se stává daňově účinným výdajem až po zaplacení; jejich titulu nebyly uplatněny daňově účinné výdaje; které jsou předmětem rozhodčího, správního či soudního řízení.

Ostatní změny v rámci DPFO

Reformní kroky pocítili také skupiny osob, které jsou kapitálově či jinak vzájemně spojeny. Nyní mají možnost registrovat se k dani z přidané hodnoty a využívat pouze jedno registrační číslo.

Shodně jako u FO tak i PO mohou požádat nově finanční úřad o tzv. závazné posouzení ve věcech např.: zda se jedná o technické zhodnocení při opravě majetku, možnosti uplatnění výdajů na vývoj a výzkum apod.. Vydání posouzení ze strany finančního úřadu je ohodnoceno ve výši 10.000 Kč.

3.1.4 Shrnutí změn v rámci daně z příjmu právnických osob 2008

Pozitiva

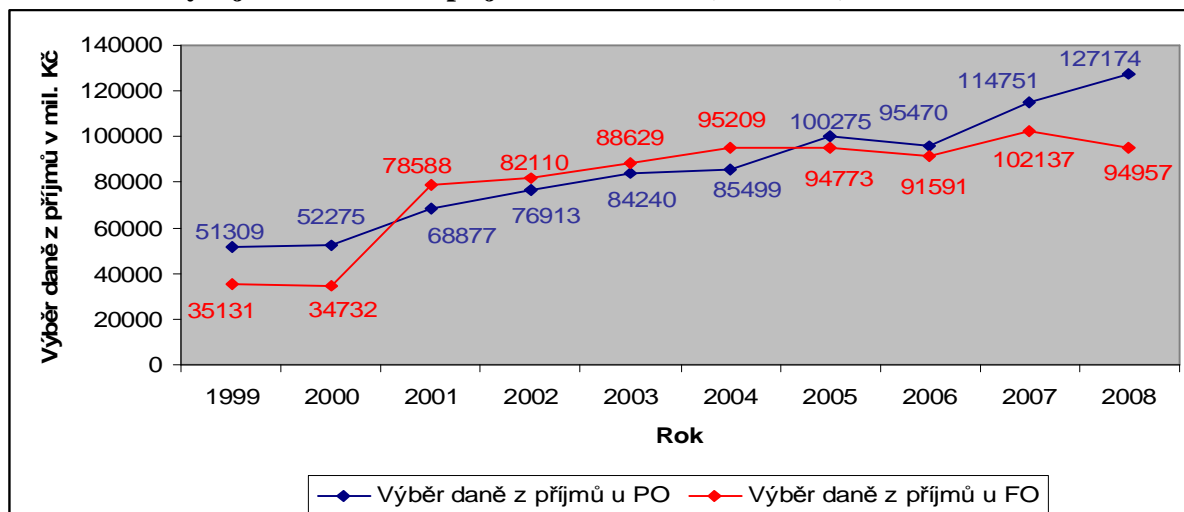
- snížení sazby DPPO
- osvobození kapitálových výnosů a dividend od dceřiných společností, které upřednostňuje zřízení sídla společnosti na území ČR

Negativa

- nedošlo k výraznému zjednodušení daňové legislativy, správy daní a odvodů, oproti předpokladu

Pro představu o podílu přímých daní (DPFO a DPPO) na příjmech do státního rozpočtu jsem vytvořila graf znázorňující výši vybraných daní v letech 1999 až 2008 (údaje z roku 2009 bohužel ještě nejsou k dispozici).

Tabulka 3.5 Vývoj inkasa daně z příjmů u FO a PO (v mil. Kč) v období 1999-2008

Zdroj: vlastní konstrukce, www.czso.cz (jednotlivé statistické ročenky 1999-2008)

3.1.5 Daně z příjmu z přidané hodnoty a spotřební daně a přehled jednotlivých změn

Daně z příjmu z přidané hodnoty

Doposud jsme si popsali základní změny v oblasti daní z příjmů, které měly víceméně pozitivní dopad. Daňová reforma ovšem byla koncipována jako tzv. daňově neutrální s hlavním cílem a to přesunu daňového břemene z daní přímých na daně nepřímé (mezi něž daň z přidané hodnoty náleží). Změny v rámci této daně se mohou odehrávat pouze v souladu s zákony a směrnicemi platnými v rámci EU. Daň z přidané hodnoty (DPH) musí být harmonizováno v rámci Směrnice rady 2006/112/ES platné od 1.1.2007.

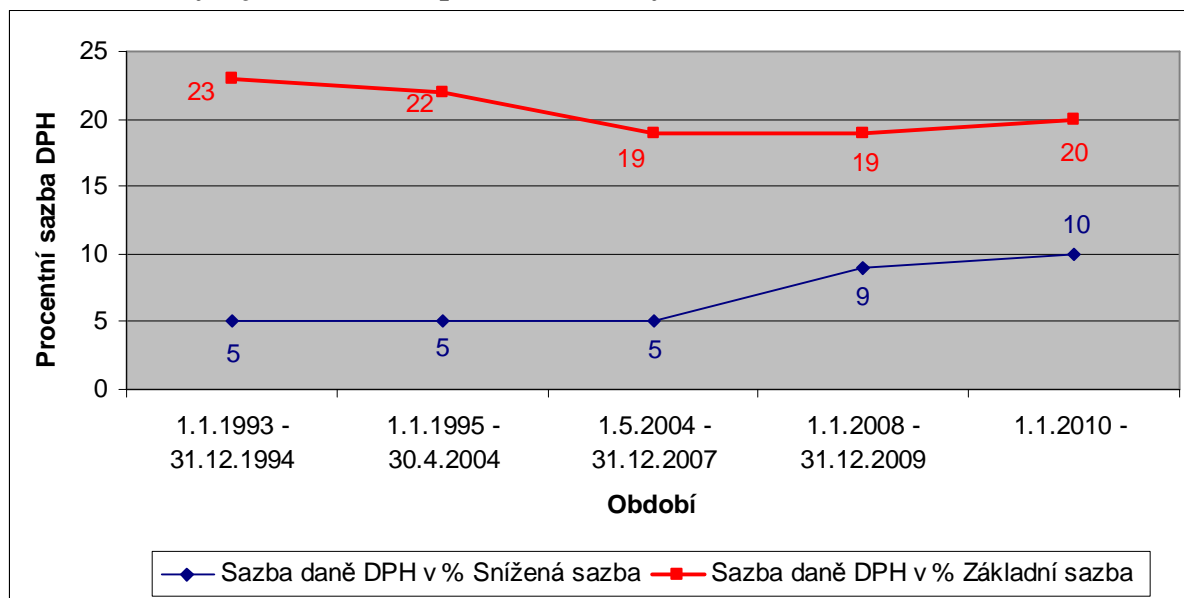
Daňová sazba

Reforma daní přinesla podstatnou změnu i v této oblasti DPH, kdy se podstatně mění sazby daně. Od 1.1. 2008 se snížená sazba DPH mění z dosavadních 5% na 9%. V souvislosti s možnými komplikacemi byl vydán doplňující zákon § 47 odst. 1⁹ „U zdanitelného plnění se uplatní sazba daně platná v den vzniku povinnosti přiznat daň.“

K změně zvýšené sazby DPH nedošlo čili i pro rok 2008 zůstala zachována sazba ve výši 19%. Vývoj sazeb DPH v jednotlivých letech dokládá následný graf.

⁹ Zákon č.235/2004 § 47 odst.1 Sb. o dani z přidané hodnoty

Tabulka 3.6 Vývoj sazeb daně z přidané hodnoty

Zdroj: Zákony o DPH z let 1993-2010, vlastní konstrukce

Graf jasně dokládá tendenci ČR k sbližování obou sazeb DPH. Pokud se pozorně podíváme na změnu základní sazby daně zejména v rozsahu let 1993 až 2007 může se zdát, že dochází k výraznému snižování daňového zatížení. Důvodem k snižování této sazby ovšem byl přechod řady zboží a služeb ze snížené sazby do základní zvláště v roce 2004. Změna sazby se odrazila v konečné ceně výrobků a služeb tzn. veškeré daňové břemeno nesli zejména koneční spotřebitelé.

Další, ale menší úpravou došlo k změně § 48 Sazby daně u bytové výstavby. Od 1.1.2008 skončila výjimka, kterou ČR využívala v souladu se směrnicemi ES u aplikace snížené sazby daně u bytové výstavby. Nově se zavádí pojem sociální bydlení, na jehož výstavbu je možno uplatňovat sníženou sazbu DPH. Aby mohla být uplatněna snížená sazba na sociální bydlení musí být splněna kriteria maximální podlahové plochy. U rodinných domů je výměra stanovena na 350 m² a pro byty na 120 m².

Ostatní změny

Novela zákona naštěstí nepřinesla žádnou podstatnou změnu v oblasti zařídění zboží a služeb podle jednotlivých příloh zákona o DPH.

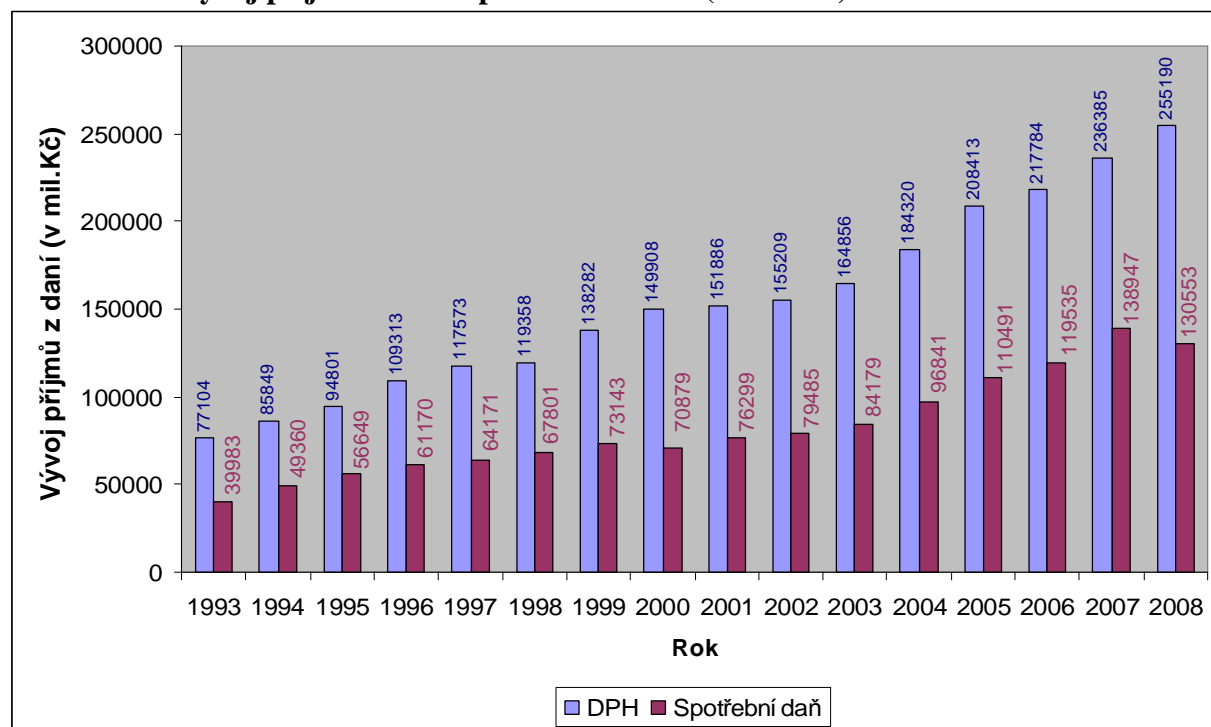
A o nové možnosti skupinového přihlášení k registraci k DPH bylo již napsáno v předešlém oddíle.

Spotřební daně

Spotřební daně a jejich daňový předpis je v ČR platný od roku 2004, přičemž nejpodstatnějších změn doznal v průběhu roku 2006. Podstatnou změnou bylo navýšení sazby u tabákových výrobků. Jakékoliv změny v oblasti spotřebních daní stejně tak u DPH musí být v souladu s příslušnými předpisy v rámci ES. Stejně tak i novela zákona o spotřební dani (SD) podléhala patřičným směrnici (např. č. 92/79/EHS o harmonizaci struktury SD z cigaret, č. 92/80/EHS o sbližování sazeb spotřebních daní z jiných tabákových výrobků než z cigaret apod.).

Vzhledem k zachování proporcionality míry zdanění jednotlivých tabákových výrobků muselo dojít k nárůstu i ostatních sazeb daně. Zvýšení sazby daně dle ministerstva financí mělo přinést nárůst příjmů do státního rozpočtu o 6 mld. Kč oproti roku 2007. Tento předpoklad se i potvrdil viz. následný graf s přehledem příjmů z daně spotřební a DPH za jednotlivé roky.

Tabulka 3.7 Vývoj příjmů z daně spotřební a DPH (v mil. Kč) za období 1993 - 2008

Zdroj: vlastní konstrukce, www.czso.cz (jednotlivé statistické ročenky 1993-2008)

3.1.6 Shrnutí změn v rámci daně z přidané hodnoty a spotřební daně v roce 2008

Pozitiva

- přechod zvyšování nepřímých daní a tím i menší možnost daňového úniku
- zavedení tzv. sociální bydlení, které umožňuje podporu bydlení

- možnost využití skupinové registrace k DPH
- vyšší zdanění tabákových a alkoholických produktů (pozitivum v tom shledávám z čistě osobního hlediska)

Negativa

- přiblížení snížené a základní sazby DPH neřeší rozdílnost a administrativní náročnost při výběru daní

3.1.7 Majetkové daně a daň silniční a přehled jednotlivých změn

Majetkové daně

V rámci novely zákona o stabilizaci veřejných rozpočtů, dohází k 1.1.2008 k následujícím změnám v oblasti majetkových daní:

- Možnost osvobození pozemků orné půdy, chmelnic, vinic, ovocných sadů a trvalých travních porostů od daně z pozemků.
- Je zrušena část koeficientů pro výpočet daně z nemovitostí u stavebních pozemků a zavádí se nové koeficienty.
- Obec může vydáním závazné přihlášky stanovit výši koeficientu platném na území obce a tím ovlivnit výši výpočtu daně.

Daň silniční

Novelizace tohoto zákona zařadila nově vozidla s hmotností nad 3,5 tuny do nákladní přepravy. Dochází zároveň k osvobození vozů na pohon LPG, zemního plynu nebo ethanolu. Pro vozidla, jež byla zaregistrována před rokem 1990 se zvyšuje sazba daně silniční o 25% nehledě na místo registrace vozu.

3.1.8 Nově zavedené ekologické daně

Na základě směrnice rady č. 2003/96/EEC, musela ČR zařadit předpisy zdanění elektrické energie a energetických produktů. S přijetím tohoto zákona se počala první etapa ekologické reformy. Podstatou ekologické reformy je omezení negativních externalit zatěžujících životní prostředí. Základem reformy byl vznik třech nových zákonů:

- zákon o zdanění plynu a některých dalších plynů;
- zákon o zdanění pevných paliv;
- zákona o zdanění elektřiny.

3.2 Změny v rámci leasingu v roce 2008

V rámci reformy daně u právnických osob došlo k velkým změnám u tzv. finančního leasingu. Novelou zákona č. 261/2007 Sb. byl zrušen limit vstupní ceny a výše nájemného u finančního leasingu pro osobní automobil. Cena osobního vozu náležícího do skupiny M1 spolu s technickým zhodnocením byla od roku 2005 omezena do výše 1,5 milionu Kč (v roce 2003 pouze do 900 tis. Kč).

Zrušením limitů pozbyl platnost zákon č. § 29 (odst.1 písm.a, odst.4 písm.a, odst.10), § 27 odst. 2, § 24 (odst. 2 písm.b, odst.4) a § 24 odst. 4 písm.l.

Jestliže automobil byl nakoupen před 1.1.2008 a zařazen do majetku před tímto datem postupuje se dle zákona platného v daném období (tj. s dodržáním stanovených limitů). Totéž platí při pořízení automobilu prostřednictvím finančního leasingu.

Dále byla zrušena odpisová skupina 1a s dobou odpisování majetku 4 let. Osobní motorová vozidla a vozidla kategorie N1, které do této skupiny náležely přechází nově od 1.1.2008 do odpisové skupiny 2 s dobou odpisování 5 let. Nařízení se týká i vozidel, které k počátku platnosti zákona nebudou zcela odepsány. Tudíž dochází k znevýhodnění leasingu, jelikož se trvání smlouvy prodlužuje. Většina majetku zrušením odpisové skupiny 1a přešla do 2 odpisové skupiny s dobou životnosti 5 let.

Zároveň došlo k zrušení tzv. časových odpisů pronajímaného hmotného movitého majetku formou finančního leasingu u pronajimatele dle § 30 odst. 4 a 5. Doposud si na základě těchto zákonů mohly leasingové společnosti odpisovat pronajímaný majetek v závislosti na době trvání pronájmu rovnoměrně s přesností na kalendářní měsíce. Opodstatnění časových odpisů u pronajimatele změnou minimální doby pronájmu tudíž postrádá smysl. Výhodu ve formě časových odpisů neztratí smlouvy uzavřené do 31.12.2007.

Na majetek jenž, bude pořízen prostřednictvím finančního leasingu po tomto datu může být uplatněn buď zrychlený odpis (dle § 32 zákona) nebo rovnoměrný odpis (dle § 31 zákona).

3.3 Změny daní v roce 2009 v porovnání s předchozím obdobím

3.3.1 Daně z příjmů fyzických osob a přehled jednotlivých změn

Daňová sazba

V roce 2008 se předpokládalo snížení daně z příjmů u fyzických osob v roce 2009 z 15% na 12,5%, k čemuž ovšem nedošlo. Stejně tak i byly ponechány dosavadní slevy na dani a daňová zvýhodnění .

Částečnou kompenzací za ponechání vyšší sazby daně bylo snížení sazby sociálního pojištění. Zaměstnanci v roce 2009 budou hradit pouze příspěvek na důchodové pojištění ve výši 6,5%. Pojistné na nemocenské pojištění na kterém se doposud podíleli ve výši 1,1% a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti ve výši 0,4% již nebudou muset hradit. Pojistné na nemocenské pojištění tedy budou muset hradit pouze zaměstnavatelé.

OSVČ¹⁰ si rovněž polepšili ve snížení sazby na úhradu sociálního pojištění o 1,1% tj. nově na 1,4% a o příspěvek na státní politiku zaměstnanosti o 0,4% tj. na 1,2%.

Příjmy osvobozené od daně

Nově se taktéž zavádí hranice pro osvobození pravidelně vyplácených penzí nebo důchodů. Původně stanovená hranice 198000 Kč již neplatí. Osvobozená částka bude ve výši 36 násobku minimální mzdy (minimální mzda úplatná k 1. lednu daného roku).

Změnou § 4 odst. 1 písm. i) ZDP byli osvobozeny příjmy plynoucí z důvodů péče o blízkou nebo jinou osobu a to do výše poskytovaného příspěvku.

Osvobození příjmů z prodeje cenných papírů doznalo změn v rámci upřesnění a zjednodušení.

Stejně tak byl přesněji vymezen charakter příjmů vynaložených zaměstnavatelem v rámci vzdělávání zaměstnanců tj. přesná kritéria pro posouzení charakteru vzdělávání.

Základ daně

V důsledků problémů stanovení základu daně v roce 2008 pro zaměstnance, na které se vztahuje povinné zahraniční předpisy o zdravotním a sociálním pojištěním obdobného českému došlo k zavedení k tzv. daňové fikce.

Úpravou zákona č. 23 odst. 3 písm. a) 12 ZDP je nově pozměněn způsob výpočtu základu daně v případě evidence neuhrazených závazků 36 měsíců po lhůtě splatnosti či promlčení. Základ daně se nově navýší o neuhrazené závazky (a to i za okolností, že nebyly zahrnuty při výpočtu snižování základu daně), výpočet bude tedy obdobný jako u osob vedoucí účetnictví. Rozdílnost je pouze v dodanění. U poplatníků vedoucím účetnictví dojde k dodanění z důvodu nezaplacení závazku, ale u FO vedoucím daňovou evidenci je dodanění charakteru příjmu a při jeho zaplacení je výdaj uplatněn defacto dvakrát.

Od 1.1.2009 skončila možnost využívání pro oceňování cizí měny pomocí jednotného kursu nebo kursu devizového trhu. Od nynějška se zavádí pro výpočet možnost uplatnění

¹⁰ OSVČ – osoby samostatně výdělečně činné

pouze jednoho způsobu výpočtu v jednom roce (nikoliv to co bylo pro podnikatele výhodnější).

Vložil-li podnikatel do obchodní společnosti či družstva zásoby nebo pohledávku musí o hodnotu vkladu navýšit základ daně viz. § 23 odst. 14 ZDP.

V oblasti hmotného majetku dochází k novelizaci ve formě navýšení vstupní ceny u staveb o tzv. vyvolané investice (inženýrské sítě). Při následném prodeji stavby dle nového ustanovení lze nezahrnout do vstupní ceny hlavní stavby.

A v neposlední řadě se příjmy ze závislé činnosti, kde byla daň vybírána srážkou musí nově navyšovat o pojistné.

Nezdanitelné částky a slevy na dani

K situaci, že nedošlo z změně daně FO na 12,5% tak současně byli ponechány veškeré nezdanitelné částky a slevy na dani jako v roce předešlém. Současně došla k nápravě špatně stanoveného limitu vlastního příjmu manželky (manžela) z dosavadních 38 040 Kč na nových 68 000 Kč. Důvod byl čistě prozaický a to ten, že v mnoha případech např. při peněžité pomoci v mateřství byly příjmy vyšší než deklarovaných 38 040 Kč za rok.

Vzhledem k tomu, že změn v roce 2009 nebylo tolik co v roce předchozím vypustím část týkající se pozitiv a negativ v rámci jednotlivých změn. Doufám, že čtenáři snad tento blok chybět nebude?

3.3.2 Daně z příjmu právnických osob a přehled jednotlivých změn

V následujícím textu zmíním základní změny v rámci zdanění PO. Pro čtenáře, jenž potřebují znát všechny změny odkazuji na zákon k dani z příjmů právnických osob v roce 2009.

Sazba daně

Sazba daně na rok 2009 schválená v rámci daňové reformy narozdíl od daně z příjmů u FO zůstala ponechána na původní schválené úrovni tj. 20%.

Příjmy osvobozené od daně

Změnou v ust. § 19 odst. 1 písm. P) se rozšiřují příjmy osvobozené od daně z příjmů o výnosy z investování peněžních prostředků účtu rezervy pro důchodovou reformu na

finančním trhu. Nově se ruší osvobození od daně z příjmů spořitelních a úvěrních družstev z úroků a jiných výnosů z vkladů u bank.

„Daňové prázdniny“ mohou využít dlužníci, kteří se nachází v období reorganizace¹¹ dle § 19 odst. 1 písm. zo).

Ostatní změny

Zavádí se nový pojem „přepočtená zahraniční cena“ dle § 23 odst. 17. Ustanovení nově upravuje postup ustanovení kursu pro výpočet při převodu či přemístění majetku (závazků) ze zahraničí do ČR. Stejného kursu v rámci převodů se bude využívat pro uplatňování odpisů hmotného a nehmotného majetku, převáděných opravných položek, rezerv, daňové ztráty a v neposlední řadě i odpočitatelných položek.

V návaznosti na § 20 odst. 8 zákona je možné daňově uznat výdaje poskytnuté ve formě nepeněžního plnění při odstraňování živelných pohrom, ke kterému došlo na území jiného státu.

Poskytnutí nepeněžního plnění zaměstnancům směrem od zaměstnavatele ve formě příspěvků na zájezdy a to i nad částku 20 000 Kč se od 1. 1. 2009 ruší.

3.3.3 Daně z příjmu z přidané hodnoty a přehled jednotlivých změn

Změna na základě zákona č. 126/2008 Sb. s účinností od 1. 1. 2009 přinesla přes 300 změn v rámci zákona o DPH. Výčet všech by byl příliš zdlouhavý tudíž stejně jak v zákoně o příjmech u PO „vypíchnu, alespoň ty základní¹²:

- Novelou se mění slovo „platba,“ za slovo „úplata,“.
- Byl zrušen pojem veřejnoprávní subjekt.
- Mění se význam pojmu provozovna viz. § 4 písm. y).
- Vzhledem k zrušení pojmu kolaudace v rámci stavebního zákona, musí i zákon o DPH tento pojem zcela zrušit.
- Nový § 10 odst. 4 zákona o DPH.
- Reklamní předměty již nemusí nést označení loga poskytovatele § 13 písm. c).
- Ruší se přeučtování u tepla, chladu, elektřiny, plynu a vody, které se nepovažují za dodání zboží.

¹¹ Reorganizace = způsob řešení úpadku dlužníka, který umožňuje zachování podnikatelské činnosti

¹² Veškeré změny u DPH uvedeny v zákonu č. 235/2004 Sb. o dani z přidané hodnoty platného od 1.1.2009.

- Novela mění několik zákonů týkajících se služeb a dodání zboží zahraniční osobou povinnou k dani a osobou registrovanou k dani v jiném členském státě EU. Novela pozměňuje pořízení, uskutečnění zdanitelného plnění, vystavení dokladu apod. v rámci osob registrovaných k dani v jiném členském státě EU.
- V případě dodání, pořízení či dovozu souboru zboží s různými sazbami daně z jiného členského státu lze uplatnit základní sazbu daně. Základní sazba daně může být uplatněna pokud soubor zboží obsahuje, alespoň jedno zboží, které je se základní sazbou daně.

3.3.4 Majetkové daně

Daň dědická, darovací a z převodu nemovitostí

Od roku 2009 se změnilo ustanovení zákona o osvobození darů poskytovaných na veřejně prospěšné účely. Nyní budou tyto dary (na veřejně prospěšné účely) plynoucí z převodu, darování či z dědictví zcela osvobozeny o daně.

3.4 Změny v rámci leasingu v roce 2009

Změn v rámci leasingového financování v roce 2009 proběhlo několik. Chronologicky je lze rozdělit od 1.1. 2009 - 31.3.2009 a 1.4.2009 – 31.12.2009.

Změny od 1.1. 2009 - 31.3.2009

S změnou zákona č. 2/2009 Sb., který novelizoval zákon o daních z příjmů lze využít u financování pomocí leasingu možnosti uzavření leasingové smlouvy například na 32 měsíců u nákladního automobilu. Kratší doba majetku na leasing je možná z důvodu, je-li sjednaná doba nájmu kratší, než je stanoveno (dle § 24 odst. 4 písm. a) ZDP), uznává se nájemné při splnění ostatních stanovených podmínek, jako daňově účinný náklad u nájemce, jen pokud je kupní cena stanovena dle § 24 odst. 5 písm.a) ZDP. Kupní cena majetku, který lze odpisovat nebude nižší než zůstatková cena vypočtená rovnoměrným způsobem ze vstupní ceny evidované u vlastníka nebo pronajimatele za dobu, po kterou mohl být tento majetek odpisován. Po přepočtu zjistíme o kolik je kupní cena vyšší. Rozdíl nám posléze slouží k zařazení majetku do příslušné skupiny s danou délkou odpisování. Nespornou výhodou je jistota ve formě znatelnosti časového rozlišení leasingových splátek i když je smlouva na dobu kratší než životnost majetku.

Změny od 1.4.2009 – 31.12.2009

U smluv uzavřených po 1.4.2009 je možné zkrátit minimální dobu trvání leasingu u majetku zařazeného do 2. a 3. odpisové skupiny o 6 měsíců.

Ve stejném dnu přestalo platit speciální ustanovení § 75 odst. 2 DPH, která výslovně zakazovalo uplatnění nároku na odpočet daně při pořízení osobního automobilu, a to i formou finančního leasingu. Novela tedy umožnila uplatnění nároku na odpočet daně na vstupu u pořízení osobního automobilu za předpokladu, že zdanitelné plnění nastává dnem 1.4.2009 a později. Také nově lze uplatnit nárok na odpočet daně na vstupu u leasingových smluv, na základě kterých je datum předání osobního vozu do užívání po 1.4.2009. V případě pořízení osobního automobilu, který byl do majetku jiné společnosti zařazen před datem 1.4.2009 a posléze je prodán, na tento vůz nelze uplatnit daň na vstupu při jeho pořízení do firmy.

3.5 Změny v roce 2010 v porovnání s předchozím obdobím

3.5.1 Daně z příjmů fyzických osob a přehled jednotlivých změn¹³

Zákon o daních z příjmů byl v průběhu roku 2009 několikrát novelizován, navíc celkem nepřehledně. Jednotlivé novely se promítly v různých zákonech nebo byla změněná novelizovaná ustanovení a částečně vrácena některá ustanovení do původního znění.

Sazba daně

Všechny daňové sazby, které se měly snížit (na 12,5%) již v předchozím roce 2009 zůstaly na původní úrovni tj. 15%. Tato změna byla částečně kompenzována navýšením částky snižujících daň např. daňové zvýhodnění na dítě žijící ve společné domácnosti (11 604 Kč ročně).

Většina novel měla spíše zpřesňující a tzv. technicko-legislativní rámeček. Upřesněn byl způsob stanovení tzv. superhrubé mzdy za jistých okolností.

Příjmy osvobozené od daně

Nově byly mezi příjmy osvobozené od daně zařazeny i náhrady škody a náhrady nemajetkové újmy přiznané Evropským soudem. Rovněž příjem získaný ve formě dávek z úrazového pojištění je také od daně zcela osvobozen. Náhrada výdajů ve výši prokázaných

¹³ Viz. zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů z roku 2009 a 2010.

výdajů poskytovaná představitelům státní moci plus naturální plnění poskytované představitelům státní moci jsou úplně nová viz. § 6 odst. 9 písm.r) a s).

Europoslanci mají také výjimku a příjmy z jejich činnosti nejsou rovněž zdaňovány.

Počátkem roku byla zvýšena většina paušálních výdajů uplatnitelných u příjmů z podnikání a to v následné výši: u živností řemeslných 80% z příjmů, 60% nebo 40% dle druhu příjmů s výjimkou příjmů ze živností řemeslných.

3.5.2 Daně z příjmů právnických osob a přehled jednotlivých změn

K částečnému uvolnění došlo v rámci daňové odčitatelnosti úroků. Mezi stovku pozměňujících bodů patří i korekce u příjmů osvobozených od daně, investičních pobídek, odpisů, slev na dani a jiných ustanovení.

Sazba daně

Nejdůležitější změnou v rámci zákona o daních z příjmů právnických osob je výše daně, která od 1.1. 2010 činí 19%, pokud v § 21 odst. 2 a 3 není stanoveno jinak.

Ostatní změny

Novela zavedla počínaje zdaňovacím obdobím, která započalo v roce 2009, možnost uplatnění nákladů spojených s provozem auta formou paušálního výdaje místo uplatňování skutečně vynaložených nákladech dle § 24 odst.2 písm. zt). Částka 5 000 Kč měsíčně na jedno vozidlo však může být uplatněna pouze u třech aut u jednoho poplatníka, auto musí být využívána k podnikatelské činnosti celý měsíc, nesmí být přenechána k užívání jiné osobě a musí být ve vlastnictví poplatníka. Paušální výdaj zahrnuje náklady na pohonné hmoty a parkovné, ostatní výdaje na opravy, pojistné apod. mohou být uplatňovány ve skutečné výši. Je-li auto používáno také pro soukromé účely, je třeba tyto ostatní náklady a odpisy krátit ve výši 20%.

Některá paušální výdaje byly vráceny na původní úroveň, rovněž se omezil výčet osvobozených náhrad poskytovaných představitelům státní moci a soudcům.

3.5.3 Daně z příjmu z přidané hodnoty a přehled jednotlivých změn

Daň z přidané hodnoty

Počínaje 1.1. 2010 se zvyšují obě sazby daně. Základní sazba daně z 19% na 20% a snížená sazba daně z 9% na 10% (§ 47 odst. 1 písm. a) a b)).

Korekce zákona upravila nově některá pravidla týkající se osvobození zboží v některých případech. Hlavní význam však spočíval, že byla zrušena ustanovení zakotvující zákaz odpočtu daně při pořízení osobního automobilu, u přestaveb na osobní automobil a u technického zhodnocení osobního automobilu.

Novela zákona o DPH obsahuje změny vyvolané přijetím několika směrnic v rámci Rady EU v oblasti DPH. Korekce jsou provedeny v ustanovení základu daně ve zvláštních případech, místa plnění při poskytnutí služby, prováděcích pravidel pro vrácení DPH osobám povinným k dani neusazeným v členském státě, ale v jiném členském státě, a společného systému DPH za účelem boje proti daňovým únikům spojeným s plněním uvnitř EU. Změny jsou provedeny v celém zákoně na ně pak logicky navazují technicko-legislativní úpravy. Stanovení základních pravidel při poskytování služeb – povinnost přiznat a zaplatit daň má příjemce služeb, který je uveden v souhrnném hlášení. Hlášení je podáváno bez ohledu na zdaňovací období, v elektronické formě, u dodání služeb musí být měsíční, podává se podle zdaňovacího období plátce i při poskytnutí některých druhů služeb. Podrobněji viz. § 9 - § 10 zákona o DPH.

3.5.4 Majetkové daně

Zákon o dani z nemovitosti

Jediná novela účinná od 1.1.2010 zdvojnásobila některé daňové sazby a pro rok 2010 prodloužila obcím lhůtu pro vydání vyhlášky upravující místní koeficienty.

Zákonem byly zdvojnásobeny základní sazby daně z pozemků zastavěných ploch, stavebních pozemků a ostatních ploch a ze staveb, s výjimkou staveb sloužících pro ostatní podnikatelskou činnost, u nichž zůstala základní sazba daně zachována. Pro zdaňovací období roku 2010 bylo obcím umožněno prostřednictvím vyhlášky osvobodit od daně některé pozemky, a upravit koeficienty, jimiž se násobí základní sazba daně v prodlouženém termínu do 30.11.2009.

3.6 Změny v rámci leasingu či úvěru v roce 2010

Změny, které byly provedeny v roce 2009 a jímž se mění některá ustanovení v roce 2010 byly způsobeny neutěšitelnou hospodářskou situací. Stejně jako korekce výše uvedených změn doznaly změny i zákony ovlivňující financování prostřednictvím leasingu.

Novelou č. 216/2009 bylo upraveno osvobození příjmů v § 6 odst. 9 specifikující podmínky daňové uznatelnosti nájemného u finančního pronájmu s následnou koupí najatého hmotného majetku. Nejdůležitější novinkou ovšem byl § 30a – mimořádné odpisy. V období od 1.ledna 2009 do 30. června 2010 může poplatník, který je prvním majitelem hmotného majetku, ho odepsat rovnoměrně bez přerušení do 100% vstupní ceny již za 12 měsíců. V případě pořízení hmotného majetku zařazeného do 2. odpisové skupiny odpisy činní 60 % ze vstupní ceny v prvních 12 měsících a v následujících 12 měsících bude výše odpisů maximálně do 40 % ze vstupní ceny. Odpisy jsou zde stanoveny na měsíce.

V součinnosti s možností uplatnění daně z přidané hodnoty na vstupu např. při pořízení osobního automobilu činní pořízení majetku touto formou skvělou příležitost. O tom zda této možnosti zvýhodnění při pořízení nového majetku využili i podnikatelé se můžete přesvědčit v následující kapitole. Kde je charakterizován nejen dosavadní vývoj v rámci financování prostřednictvím úvěru či leasingu, ale také možná predikce budoucího vývoje úvěrového či leasingového financování.

4 Analýza dopadu daňové reformy na způsob financování majetku

4.1 Vývoj úvěrového a leasingového trhu v rámci ČR

Pro pochopení chování trhu leasingů a úvěrů si nejprve musíme osvětlit ekonomickou situaci v daném časovém úseku v České republice. Pro snadnější orientaci v rámci vývoje trhu jsou jednotlivé kapitoly rozčleněny podle kalendářních roků tj. 2007, 2008 a 2009. K současnému roku 2010 jsou dostupné pouze údaje za měsíce leden a únor. Údaje k analýze úvěrového a leasingového trhu jsou získány od České leasingové a finanční asociace (ČLFA).

4.1.1 Základní informace k České leasingové a finanční asociaci¹⁴

Česká leasingová a finanční asociace je zájmovým sdružením nebankovních společností, zabývajících se finančním a operativním leasingem, úvěry a splátkovými prodeji pro domácnosti i podnikatele a factoringem. Od svého založení v roce 1991 prosazuje jejich společné zájmy a je zároveň partnerem státní správy při řešení problémů odpovídajících sektorů finančního trhu. V současné době má 66 členů, kteří realizují přes 97% objemů všech leasingových obchodů. V příloze č.9 je uveden výpis členů ČLFA.

Úkolem asociace je rovněž zastupování členských společností a v řadě ohledů i celé domácí nebankovní finanční komunity v nekomerčních vztazích se zahraničními sdruženími s jinými cizími subjekty. Slouží k tomu především členství v Evropské federaci leasingových asociací (LEASEUROPE). Od r. 2006 je ČLFA členem Evropské federace asociací finančních domů (EUROFINAS). Neméně důležitým úkolem je poskytování informací zahraničním partnerům o podmínkách pro investice, leasing a další finanční produkty v České republice.

4.1.2 Vývoj a analýza leasingového a úvěrového financování v roce 2007¹⁵

Vývoj ekonomiky v roce 2007 povzbuzoval prodej nebankovních finančních produktů. V podmínkách ekonomické konjunktury, která podporovala růst celkové poptávky se vedlo i produktům nabízených leasingových a úvěrových společností.

Hrubý domácí produkt (HDP) se v roce 2007 meziročně zvýšil o 6,6%. Náležitým způsobem taktéž vrostly výdaje domácností i investice. I když došlo k nárůstu repo sazby

¹⁴ Zdroj: www.clfa.cz ze dne 2010-03-04

¹⁵ Makroekonomické údaje získány z českého statistického úřadu www.czso.cz

České národní banky (ČNB) z 2,75% (v měsíci červnu) na 3,5% (počátkem prosince), přesto se dá hovořit o relativně nízké úrokové míře. Nárůst inflace během průběhu roku z 1,3% v lednu na 5,4% v prosinci, taktéž výrazně neovlivnil dopad na sektor nebankovních finančních produktů, což dokládá i samotný graf u vývoje nebankovních finančních produktů. Průměrný nárůst inflace v roce 2007 činil oproti roku předchozímu 2,8%. Pokles hladiny nezaměstnanosti, která se koncem roku ustálila na 6%, měl pozitivní vliv na růst spotřebitelské poptávky.

Změnou zákonů a přijetím zákona o stabilizaci veřejných rozpočtů (§ 261/2007 Sb.) byla ovlivněna poptávka po některých nebankovních finančních produktech a to zejména od poloviny roku 2007 viz. graf níže o vývoji nebankovních finančních produktů.

Vývoj leasingu movitých věcí¹⁶

Členové ČLFA poprvé od roku 2001 dosáhly na dvouciferný růst trhu. Prostřednictvím leasingu strojů, zařízení a dopravních prostředků v souhrnu pořizovacích cen bylo uskutečněno profinancování za 122,75 mld. Kč bez DPH. V porovnání s rokem 2006 to znamená u největších patnácti společností zvýšení o 14,94%. Celkový podíl na trhu společností, jenž jsou členy ČLFA představuje 97 %. Z toho lze odvodit, že v ČR byly v roce 2007 skrze leasing strojů, zařízení a dopravních prostředků poskytnuty finance ve výši 126 mld. Kč.

Do leasingu movitých věcí byla celková částka (vstupní dluh) ve výši 102,53 mld. Kč a to opět pouze společnosti v rámci členství ČLFA. Trend vývoje podílu operativního leasingu na celkovém leasingu se změnil. Na rozdíl od let předchozích poklesl na 12,5% z původních 14% v roce 2006.

Podstatnou část leasingů movitých věcí představuje leasing silničních vozidel. Zvyšující podíl na trhu zaznamenal leasing lehkých užitkových vozidel z původních 18,2% nově na 19,9% a nákladních automobilů v roce 2006 22,6%, ale v roce 2007 23,3%. Zbylou část „koláče“ představuje podíl osobních vozidel na trhu tj. z 29% na nyníjších 24,5%. Nové osobní vozidla dosáhly podílu na leasingu v roce 2007 83%. Kdy taktéž roste postupně i podíl leasingu strojů a zařízení (na 24% z 23,3% v roce 2006).

Během roku 2007 bylo uzavřeno 163 731 smluv o leasingu dopravních prostředků, strojů a zařízení (v roce předešlém uzavřeno 156 933 smluv). Z celkového počtu pak 140 183 smluv o finančním leasingu a 23 548 o leasingu operativním. Ve sledovaném období nedošlo

¹⁶ Hodnoty k leasingu a úvěru získány z české leasingové a finanční asociace dostupné na www.clfa.cz

pouze k celkovému navýšení počtu smluv, ale rovněž se navýšila průměrná cena movité věci určené k profinancování. Mimo to bylo převzato 1 464 automobilů do správy vozových parků zajišťovaných členy ČLFA. Celkový počet všech aktivních smluv činil 489 658, z čehož operativnímu leasingu patřilo 46 898 smluv a 1 726 smluv správě vozových parků.

Na konci roku 2007 činila celková účetní hodnota všech movitých věcí bezmála 200mld. Kč. Pohledávky dosáhly z uzavřených smluv o leasingu na konci roku 2007 téměř 158 mld. Kč.

Vývoj leasingu nemovitostí

Mírný růst po loňském poklesu o 6,4% se projevil z důvodu zvýšení poskytnutých finančních prostředků v celkové pořizovací hodnotě 11,9 mld. Kč. I když průměrná cena nemovitostí pořízených pro účely leasingu poklesla táhl růst leasingu nemovitostí počet uzavřených smluv.

Celkově do leasingu nemovitostí bylo předáno 115 budov. Do operativního leasingu 30 nemovitostí, v roce předešlém byl poměr 84:9 nemovitostí na operativní leasing. Počet smluv vztahujících se k budovám, které nebyly předány v roce 2007 činil 57. Pořizovací cena takto pořízených nemovitostí činila 6,6 mld. Kč u operativního leasingu 1,8 mld. Kč.

Podstatnou část, takto leasingovaných budov představují prodejny a průmyslové objekty.

Na konci roku 2007 bylo v leasingovém užívání 203 budov na operativní leasing z celkového počtu 637 nemovitostí. Účetní hodnota těchto nemovitostí po odpisech za rok činila 45,8 mld. Kč.

Vývoj spotřebitelských úvěrů na nebankovním trhu

Zvýšení objemu prostředků poskytnutých nebankovními společnostmi prostřednictvím úvěrů pro domácnosti vzrostl skoro o třetinu. V rámci členů ČLFA je poskytovalo v roce 2007 celkem 23 společností. Často tyto společnosti se prvotně zaměřují na poskytování leasingu, kdy úvěr je doplňkovou službou.

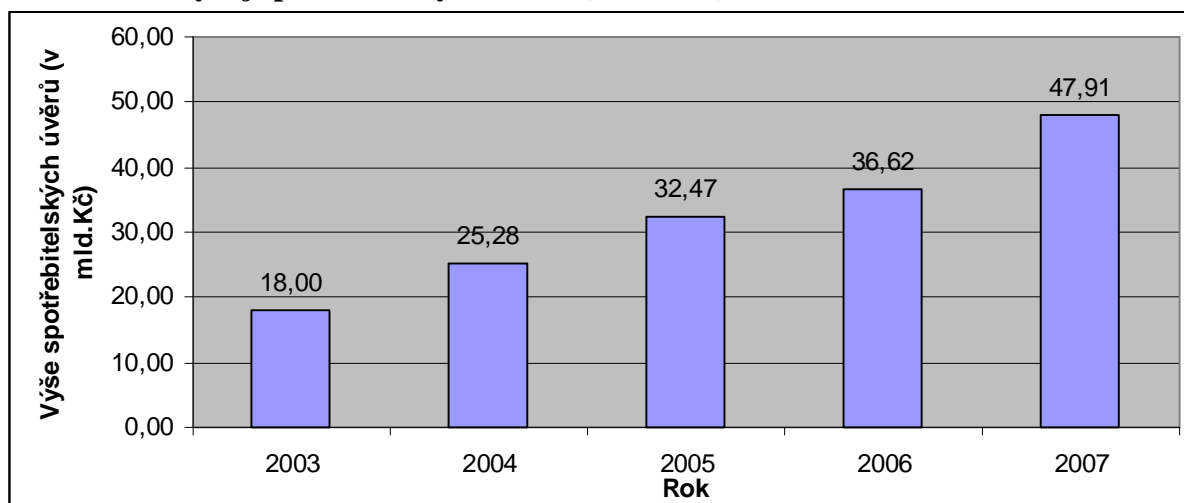
Pro osobní potřebu byly poskytnuty úvěry ve výši 47,91 mld. Kč, což dokazuje nárůst o neuvěřitelných 30,3% vůči roku předchozímu. Reálný nárůst byl v roce 2007 pouze 15,7% z důvodu, že mezi členy ČLFA v roce 2006 ještě nenaležely společnosti Provident Financial, s.r.o. a PROFI CREDIT Czech, a.s..

Složení spotřebitelských úvěrů bylo následující osobní půjčky 29,3%, revolvingové úvěry 35% a financování v místě prodeje 35,7% z celkového objemu spotřebitelských úvěrů (47,91 mld. Kč.).

Celkem bylo uzavřeno 1 533 697 smluv o spotřebitelských úvěrech (492 998 osobních půjček, 329 198 revolvingových úvěrů a 711 501 úvěrových a splátkových smluv v místě prodeje). Celkový nárůst smluv tvořil 305 253 smluv roku 2006. Pohledávky činily na konci roku 2007 63 mld. Kč z běžících smluv o spotřebitelských úvěrech.

Zvyšování zadluženosti občanů svědčí o jistotě ve formě stálého příjmu dlužníků a možnosti v případě potřeby bezproblémového zajištění lepšího zaměstnání. Nízká míra nezaměstnanosti spojená zpravidla s rostoucí mzdou povzbuzovaly spotřebitele k využití půjčky na krytí vlastní spotřeby.

Tabulka 4.1 Vývoj spotřebitelských úvěrů (v mld.Kč) v období 2003 -2007

Zdroj: vlastní konstrukce, www.clfa.cz (údaje roku 2007).

Vývoj podnikatelských úvěrů a splátkových prodejů pro podnikatele

S podnikatelskou sférou se uzavřelo o 53,9% více smluv (tj. o 11 771) v porovnání s rokem předchozím. Finanční prostředky poskytnuté na 38 201 smluv tak činily 18,69 mld. Kč. Pohledávky z podnikatelských úvěrů a splátkových prodejů pro podnikatele uzavřených členy ČLFA činily přes 33 mld. Kč na konci roku 2007.

Nárůst v oblasti financování u podnikatelů pomocí úvěru byl způsoben lepšími podmínkami ve financování (čili levnější varianta vyhrává). Ekonomika v konjunktuře měla stejný vliv jak na spotřebitele tak na podniky, které zvyšovaly financování majetku z cizích zdrojů.

4.1.3 Vývoj a analýza leasingového a úvěrového financování v roce 2008

Klesající tempo ekonomického růstu společně s ochabující poptávkou po investičních i spotřebitelských finančních produktech způsobila pokles leasingových a nebankovních úvěrových obchodů.

Pokles tempa růstu HDP z 5,4% v 1. čtvrtletí 2008 na 4,5% až na 4,2% ve 3. čtvrtletí ovlivnil všechny transakce v rámci ekonomiky. Společně s poklesem HDP klesaly investice podniků a spotřeba domácností. ČNB se snažila podpořit růst ekonomiky ve formě celkem nízké míry repo sazby a to ve výši 2,25%. Inflace také nenasvědčovala k omezenosti v čerpání cizích zdrojů financování (v roce 2008 byla průměrná výše inflace na 6,3%). Nezaměstnanost si rovněž podržela průměrnou úroveň z předešlého roku 2007 tj. na 6%. Ale i přes tyto pozitivní čísla došlo k poklesu financování leasingu u movitých věcí o čtvrtinu.

Vývoj leasingu movitých věcí

Pokles leasingu movitých věcí o čtvrtinu tj. pořizovací cena (bez DPH) profinancována v roce 2008 činila 95,5 mld. Kč. V rámci největších patnácti členů ČLFA představuje pokles financování o 27,1%. Celkově lze spočítat, že v roce 2008 byl financován leasing strojů, zařízení a dopravních prostředků za více než 98,4 mld. Kč. Do leasingu movitých věcí dosáhla částka 83,51 mld. Kč celkem (za vstupní dluh).

Podíl operativního leasingu na celkovém počtu leasingu na rozdíl od předchozího období narostl z 12,5% na 19,7%.

I nadále je zachován trend ve formě převahy financování zejména silničních vozidel. V roce 2008 se snížil podíl osobních vozů na 23% (původně 24,5%) společně s poklesem leasingu lehkých užitkových vozů (na 17%). Leasing nákladních aut měl opačný trend tj. nárůst na 23,5%. 85,3% představuje podíl nových osobních aut na jejich celkovém leasingu. Postupem roste i podíl leasingovaných strojů a zařízení (26,3%).

Rok 2008 je charakterizován počtem 120 492 uzavřených smluv na stroje, zařízení a dopravní prostředky (roce předešlém byl celkový počet cca 163 tis. smluv). Na celkovém počtu smluv se podílel operativní leasing 28 421 smlouvami. Na první pohled je zřetelné, že v tomto roce poklesly počty uzavřených smluv o 48 112. Trend opačný vykazuje operativní leasing u něhož se zvýšil počet uzavřených smluv o 4 873 na rozdíl od roku 2007. Do správy vozových parků přešlo celkem 406 vozidel. I nadále se zvyšovala průměrná pořizovací cena movité věci prostřednictvím financování leasingem.

Koncem roku 2008 probíhaly leasingy strojů, zařízení a dopravních prostředků na základě aktivních 460 704 smluv uzavřených (z toho činil počet aktivních smluv o

operativním leasingu 60 013 a počet smluv o správě vozových parků 1 664). Účetní hodnota všech movitých věcí v leasingovém užívání dosáhla na konci roku téměř 190 mld. Kč. Pohledávky z uzavřených smluv o leasingu movitých věcí dosáhly na konci roku 2008 v souhrnu necelých 169 mld. Kč.

Vývoj leasingu nemovitostí

Leasing nemovitostí nezaznamenal takový propad jako leasing movitých věcí. Je zde znát propad, ale pouze o 2,9% oproti roku 2007. v roce 2008 byly do leasingového užívání poskytnuty nemovitosti v celkové pořizovací ceně 11,56 mld. Kč. Shodně s předchozím rokem se snížil celkový počet předaných nemovitostí do užívání, ale zvýšila se průměrná cena nemovitosti (průměrná cena nemovitosti činila 135 mil. Kč).

Leasingové společnosti profinancovaly 71 nemovitostí z toho 15 pomocí operativního leasingu. Kromě toho bylo uzavřeno dalších 39 smluv o leasingu nemovitostí, které však nebyly do konce roku předány do užívání. Hodnota těchto profinancovaných nemovitostí je 6,1 mld. Kč, cena nemovitostí v rámci operativního leasingu jest 1,6 mld. Kč.

Struktura profinancovaných objektů zůstává stejná tj. průmyslové budovy a prodejny. Členové ČLFA poskytly nemovitosti v leasingu za 10,6 mld. Kč.

V závěru roku 2008 bylo v leasingovém užívání 654 nemovitostí (v operativním 198). Účetní hodnota nemovitostí v leasingu po odpisech za rok 2008 přesáhla 49,5 mld. Kč.

Vývoj nebankovního trhu spotřebitelských úvěrů

Domácnosti v tomto roce ještě nepocítily náznak blížícího se poklesu ekonomiky tudíž ani trh s nebankovními spotřebitelskými úvěry neklesal. Naopak tendence v této oblasti má jiný vývoj. Trh se spotřebitelskými úvěry se opět zvýšil o 13,4%. Pro osobní potřebu bylo poskytnuto 54,34 mld. Kč.

Skladba poskytnutých půjček byla následná: osobní půjčky 17,31 mld. Kč s podílem na celkovém objemu spotřebitelských úvěrů 31,9%; revolvingové úvěry 18,76 mld. Kč s podílem na celkovém objemu spotřebitelských úvěrů 34,5% a financování na místě prodeje 18,26 mld. Kč s podílem na celkovém objemu spotřebitelských úvěrů 33,6%. V porovnání s předchozím rokem došlo k „přelítí“ objemu smluv s financováním na místě ve prospěch zvýšení objemů spotřebitelských úvěrů.

Celkový počet smluv uzavřených byl 1.555.675 o spotřebitelských úvěrech (484.052 osobních půjček, 374.300 revolvingových úvěrů a zbytek náleží k smlouvám uzavřených na místě prodeje).

Na rozdíl od roku 2007 se zvýšil celkový počet uzavřených smluv o 21.978. v portfoliu členských společností ČLFA bylo na konci roku 2008 2.638.069 smluv o spotřebitelských úvěrech. Výše pohledávek koncem roku 2008 tak souhrně činila 75 mld. Kč.

Vývoj podnikatelských úvěrů a splátkových prodejů pro podnikatele

Shodně s nárůstem poskytnutých úvěrů pro soukromé osoby rostl i zájem o podnikatelské úvěry tzn. nárůst o 36,8% (v porovnání s předchozím obdobím) v celkové výši 25,7 mld. Kč. Podnikatelům poskytly členské společnosti ČLFA celkem 54.478 úvěrů a splátkových prodejů (z toho 33 na nemovitosti). Součtem tedy členové ČLFA spravovaly 100.907 aktivních úvěrů pro podnikatele.

Suma částky poskytnuté na podnikatelské úvěry na konci roku 2008 přesáhla výši 40,6 mld. Kč.

Tento trend ve zvyšování množství u financování prostřednictvím úvěrů a pokles u financování pomocí leasingů dokazuje jak významný vliv má změna v oblasti daní na podnikatelské rozhodování. Nesmíme opomenout, že v tomto roce vstoupil v platnost zákon, který prodlužoval dobu odpisování majetku (zejména prostředků silniční dopravy). Pořízení např. automobilů se stalo tak pro firmy nevýhodné. Podnikatelé raději volili využití účelových úvěrů, které umožňují pořízení majetku stejně rychle, ale za výhodnějších podmínek viz. vzorový příklad.

4.1.4 Vývoj a analýza leasingového a úvěrového financování v roce 2009

I v roce 2009 pokračoval pokles ekonomiky. Čísla ve formě poklesu HDP o 3,4% následně o 4,9% ve 2 čtvrtletí a 4,1% ve 3. čtvrtletí jasně deklarují nastupující recesi ekonomiky. Produkty určené k financování investic a provozu podniků i potřeb domácností byly v roce 2009 nabízeny v podmínkách ekonomické recese. Zhoršení ekonomického prostředí způsobilo omezení investičních aktivit a pokles poptávky spotřebitelů po úvěrech. Zvyšoval se počet neuhrazených pohledávek po lhůtě splatnosti. Na recesi vstupující do české ekonomiky řada poskytovatelů zareagovala zpřísněním podmínek pro poskytnutí finančních prostředků. Řada bonitních poptávek byla tak odmítnuta.

I když se propad ekonomiky na konci roku 2009 snížil. V průměru došlo dle odhadu ČNB k poklesu HDP o 3,9%. Meziroční snižování průmyslové výroby z lednového poklesu o 23,3% pokračovalo postupně klesajícím tempem až na prosincové reálné meziroční snížení o 0,4%. Vývoj investic a spotřeby domácností plně korespondovala s poklesem HDP. ČNB se

snažila stejně jako v roce předešlém o oživení ekonomiky pomocí snížení již tak nízké repo sazby až na historické minimum ve výši 1%. Nezaměstnanost, která ovlivňuje poptávku a rizika ve spotřebitelských úvěrech a ve spotřebitelském leasingu se zvýšila. Původní úroveň nezaměstnanosti se přehoupla z 6,8% na 9,2%. Na rostoucí nezaměstnanost navazuje zvyšování nesplacených úvěrů domácností, jenž koncem listopadu dosáhl již 3,8% s tendencí dalšího růstu.

Vývoj leasingu movitých věcí

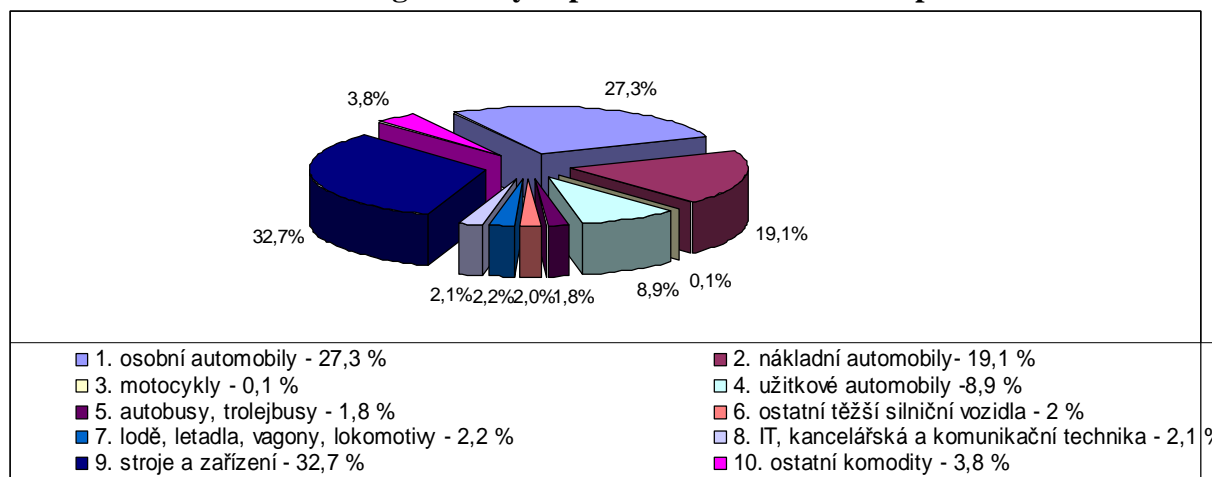
Oproti roku 2008 došlo k propadu a dalšímu prohloubení až o 53,3%, což jasně deklaruje následující graf vývoje leasingových obchodů. Profinancovaná částka činila pouze 44,2 mld. Kč v souhrnu pořizovacích cen bez DPH. Jelikož podíl členských společností ČLFA na našem trhu činí 97% lze dovodit, že v ČR byli v roce 2009 financovány leasingem stroje, zařízení a dopravní prostředky za více než 45,6 mld. Kč.

Stejný trend jako v minulých letech jevil vývoj operativního leasingu. Operativní leasing dosáhl 26,9% podílu na celkovém leasingu movitých věcí.

Složení leasingu movitých věcí je stejné. Proti minulému vývoji se výrazně zvýšil podíl strojů a zařízení na 32,7% (v roce 2008 26,3%).

Podíl leasingu osobních aut také vzrostl na 27,3% na úkor lehkých užitkových vozů a nákladních automobilů. Příčinou nárůstu podílu leasingu osobních vozů byla daňová novelizace. Nově bylo umožněno nákup osobního automobilu s možností uplatnění DPH a využitím zrychleného odpisu v rámci majetku. Podíl nových osobních vozů na celkovém leasingu osobních vozů dosáhl v roce 2009 91,1% (zlepšení o 5%) viz. následující graf složení movitých věcí.

Tabulka 4.2 Zaměření leasingu movitých předmětů v ČR v r. 2009 podle komodit

Zdroj: vlastní konstrukce, www.clfa.cz (údaje roku 2009).

Počet uzavřených smluv roce 2009 činil 53.302, což značí pokles více jak o polovinu (v roce 2008 uzavřeno 120.492 smluv). Na operativní leasing bylo podepsáno celkem 19.229 smluv. Proti roku 2008 se podstatně snížil počet smluv o finančním leasingu o 57.998 a u operativního leasingu o 9.192 smluv. Do správy vozových parků bylo poskytnuto 392 vozidel. Trend ve zvyšování průměrné pořizovací ceně movité věci financované leasingem i nadále pokračuje.

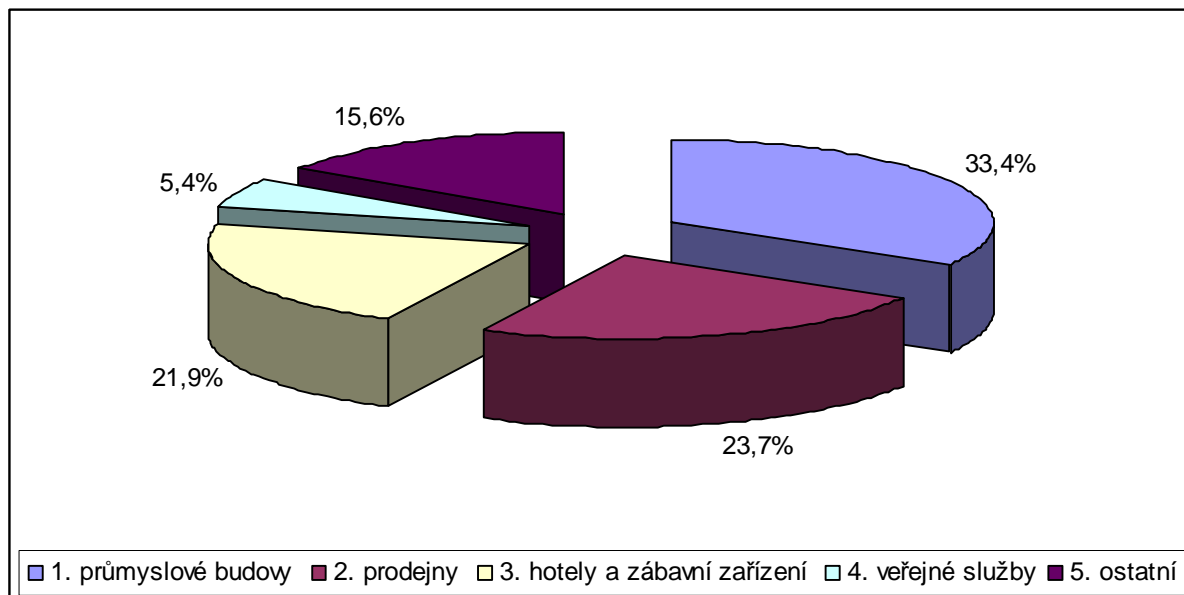
Účetní hodnota na konci sledovaného roku byla stanovena na 139,8 mld. Kč. Pohledávky z uzavřených smluv o leasingu na movité věci v souhrnu dosáhly na 129,7 mld. Kč.

Vývoj leasingu nemovitostí

Nejvýraznější pokles zaznamenal trh s leasingem nemovitostí, propad ve výši 72,2%. Propad trhu v důsledku poklesu investic do nemovitostí a situace na trhu realit zavinila poskytnutí leasingu na nemovitosti pouze v celkové pořizovací ceně 3,21 mld. Kč. Nejenže se snížilo množství předaných nemovitostí z 71 na 24, ale došlo i k poklesu průměrné ceny. Do operativního leasingu bylo předáno celkem 6 nemovitostí (rok předtím jich bylo 15). Pořizovací cena nemovitostí, kterou budou předány na základě těchto smluv do finančního leasingu, činí celkem 1,3 mld. Kč.

Skladba leasingovaných objektů zůstala stejná tj. průmyslové budovy, prodejny a hotely (pro představu čtenáře přikládám grafické zobrazení).

Tabulka 4.3 Skladba leasingovaných nemovitostí podle povahy v ČR v roce 2009

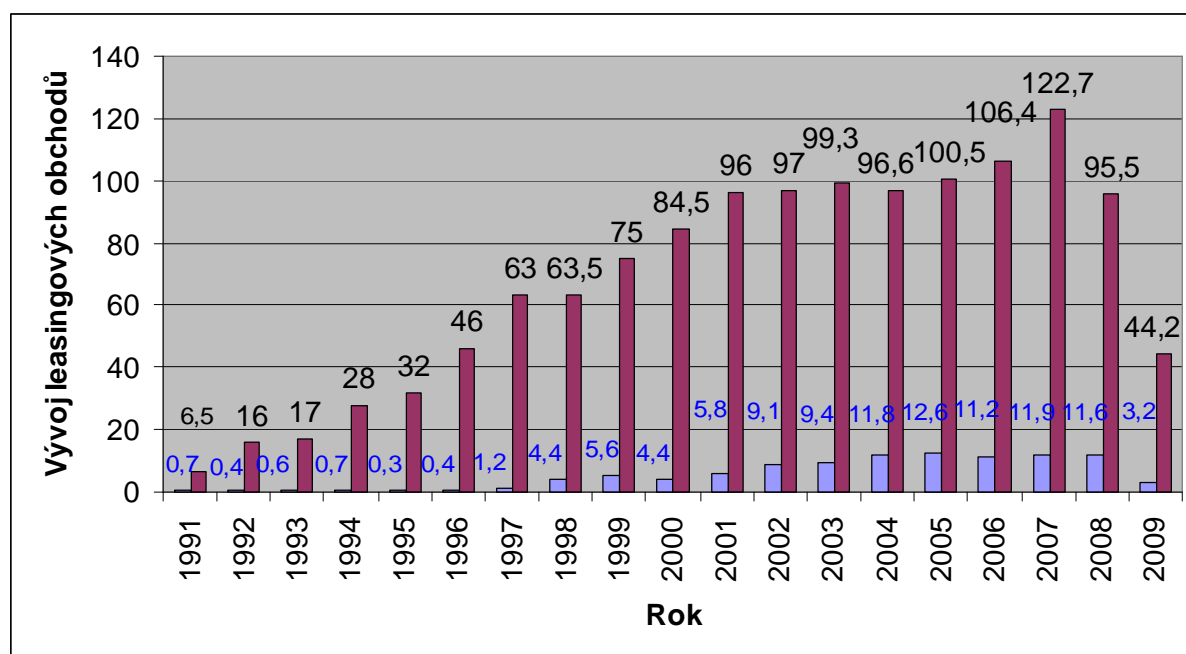

Zdroj: vlastní konstrukce, www.clfa.cz (údaje roku 2009).

V závěru roku náleželo do leasingového užívání 673 budov (v operativním leasingu 219). Hodnota účetní nemovitostí po odpisech v leasingu přesáhla 54,8 mld. Kč za rok 2009. Výše pohledávek z běžících smluv dosáhly v závěru roku 2009 47,7 mld. Kč.

K přehlednější orientaci v rámci vývoje leasingových a úvěrových trhů přikládám přehledný graf vývoje uzavřených obchodů členů ČLFA v oblasti nemovitostí a movitých věcí. Profinancované nemovitosti samozřejmě představují menší částky v grafu

Tabulka 4.4 Vývoj leasingových obchodů nemovitostí a movitých věcí v mld. Kč v období 1999-2001

Zdroj: vlastní konstrukce, www.clfa.cz (údaje roku 1991-2009).

Vývoj nebankovního trhu spotřebitelských úvěrů

Snížení poskytování v rámci nebankovního trhu spotřebitelských úvěrů zaznamenalo meziroční propad o 24,5%. V důsledku omezení výdajů domácností a snížení jejich úvěrovatelnosti ke značnému meziročnímu snížení objemu prostředků poskytnutých nebankovními společnostmi prostřednictvím spotřebitelských úvěrů. Rozložení poskytnutých úvěrů během roku 2009 bylo rovnoměrné. Nebyl zde zaznamenán ani propad ani navýšení, v součinnosti s počátkem platnosti daňové novely.

K výraznému posílení došlo u revolvingových úvěrů na úkor osobních půjček. Osobní půjčky poskytnuty v roce 2009 představovaly 9,96 mld. Kč, revolvingové úvěry 18,07 mld. Kč a financování v místě prodeje 13,03 mld. Kč.

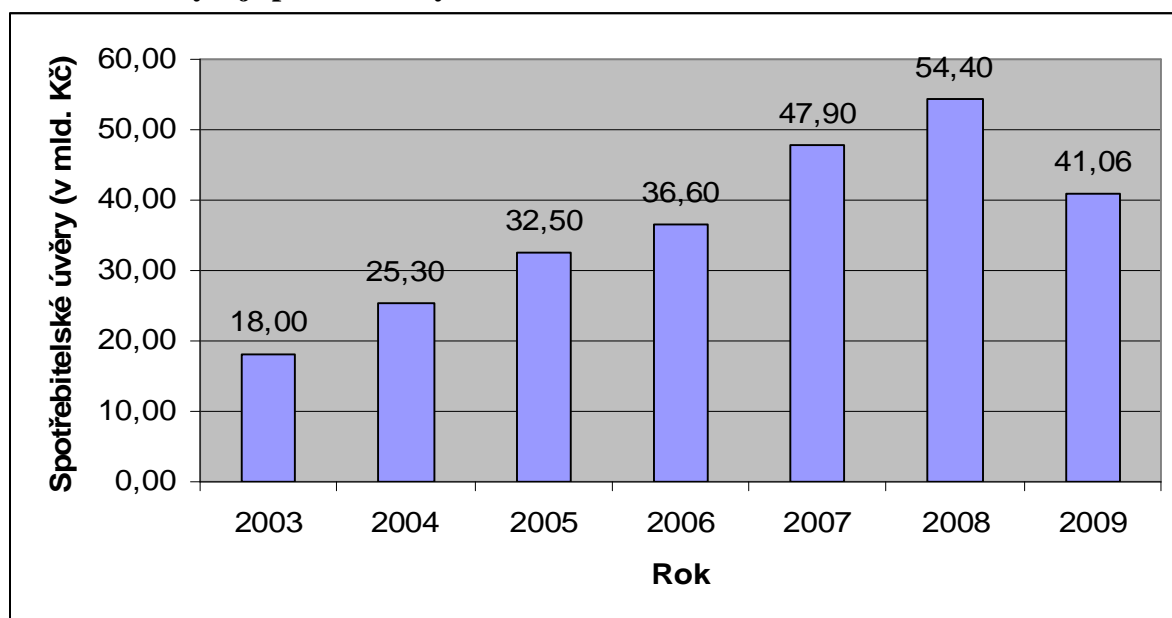
Počet uzavřených smluv se vyšplhal na číslo 1.100.339 (osobních půjček 349.319, 269.129 revolvingových úvěrů a zbytek jsou úvěrové a splátkové smlouvy v rámci financování na místě prodeje).

Na počátku roku 2010 bylo aktivních 2.393.382 smluv o spotřebitelských úvěrech, výše pohledávek činily 74,9 mld. Kč.

Vývoj podnikatelských úvěrů a splátkových prodejů pro podnikatele

V důsledku diversifikace finančních produktů nebankovních společností tento faktor způsobil zvýšení objemu úvěrů pro podnikatele o 6,6%. Podnikatelé uzavřeli 61.272 úvěrů a splátkových prodejů tzn. o 6.794 více smluv než v roce 2008. Na konci roku 2009 spravovaly společnosti ČLFA částku 48,5 mld. Kč v rámci podnikatelských úvěrů.

Tabulka 4.5 Vývoj spotřebitelských úvěrů 2003-2009

Zdroj: vlastní konstrukce, www.clfa.cz (údaje roku 1991-2009).

4.2 Výběr vhodného způsobu financování nákupu hmotného majetku

Pro výběr vhodného způsobu financování nákupu hmotného majetku a pro lepší představu využijí možnosti demonstrace na příkladu společnosti RTR s.r.o.

Společnost RTR s.r.o. plánuje nákup nového osobního automobilu pro podnikatelské účely. Společnost se rozhoduje jaký vhodný způsob financování využije. V současné ekonomické situaci může volit mezi platbou v hotovosti, využitím úvěrového financování nebo financování prostřednictvím finančního leasingu. Z důvodu, že společnost předpokládá, že pronajímaný majetek chce využívat v delším časovém horizontu vyloučila jsem tudíž

možnost financování pomocí operativního leasingu. Ve všech případech bude společnost hradit náklady spojené s údržbou, opravami a servisními službami.

Při koupi vozu v hotovosti či na úvěr má společnost právo daňově odpisovat majetek. Pokud se rozhodne využít úvěru lze zahrnout placené úroky do daňově uznatelných nákladů.

Financování majetku v následujícím textu porovnám nejen z hlediska způsobu profinancování. Zejména srovnám možnosti profinancování v letech, kdy došlo k zákonné úpravě.

Při rozhodování mezi leasingem a úvěrem je potřeba respektování těchto hlavních zásad¹⁷:

- Úrokové sazby;
- Sazby odpisů a zvolená metoda odepisování majetku v průběhu životnosti;
- Daňové aspekty – odpisový, úrokový, a leasingový daňový štít.

4.2.1 Základní parametry kalkulace

Předpokládejme, že společnost RTR se rozhodla zakoupit nový osobní automobil. Firma předpokládá, že po ukončení splácení bude i nadále osobní automobil využívat. Společnosti nedovoluje její současná finanční situace zaplatit vůz z vlastních finančních prostředků. Z tohoto důvodu se rozhodla pro nákup automobilu pomocí úvěru či leasingu. Oslovila tedy finanční společnost RCI Financial Services, s.r.o., která ji poskytla splátkové kalendáře na leasing a úvěr viz. příloha č. 1 a příloha č.2. Délka pronájmu ředitelem společnosti byla zvolena na 2 roky. Nyní se musí firma RTR s.r.o. rozhodnout, která varianta splátek bude pro společnost nejvýhodnější.

Pro výběr vhodné varianty využijeme přehlednější tabulku, kterou jsme získali z dat poskytnutých kalkulací od leasingové společnosti RCI Financial Services, s.r.o.. Pojištění jenž je sjednáno v obou variantách je vypočteno z celkové ceny vozu bez DPH, protože společnost je přihlášená jako plátce DPH (s řádně přiděleným daňově identifikačním číslem). Předpokládejme, že výše úroků se během let nezměnila. Tento faktor bude podstatný při porovnávání jednotlivých kalkulací v letech z hlediska daňového a účetního tzn. abych mohla na příkladu doložit změnu provedenou v rámci daňových reforem (v návaznosti na kapitolu 3).

Požizovací cena automobilu činí 500.000 Kč včetně DPH (sazba DPH 20% tj. cena vozu bez DPH 416.667 Kč). V kalkulaci je zároveň uvedeno pojištění vozu. Vůz je pojištěn

¹⁷ Pramen: VALACH, Josef. Investiční, rozhodování a dlouhodobé financování. 1 vyd. Praha: EKOPRESS, s.r.o., 2001. 387 s. ISBN 978-80-247-2923-7.

havarijně i povinně po celou dobu splácena. Cena pojištění činní u havarijního 10.083 Kč ročně a povinného pojištění 7.573 Kč ročně. Výše pojistného je po celou dobu splácení fixní. Výše pojištění je kalkulována z ceny vozu bez DPH, jelikož společnost je plátcem DPH.

Tabulka 4.1 Splátkový kalendář leasing + úvěr

	LEASING	ÚVĚR	LEASING	ÚVĚR	LEASING	ÚVĚR
	0%	0%	35%	35%	70%	70%
	akontace	akontace	akontace	akontace	akontace	akontace
Mimořádná splátka bez DPH	0	0	145833		291667	
DPH z mimořádné splátky	0	0	29167		58333	
Mimořádná splátka celkem	0	0	175000	175000	350000	350000
Splátka měsíční bez DPH	18380		12105		6995	
Splátka měsíční včetně DPH	22056	23628	14526	15382	14526	7138
Pojištění hav.+ pov. Měsíčně	1471	1471	1471	1471	1471	1471
Splátka měsíční celkem	23527	25099	15997	16853	15997	8609
Zůstatková hodnota včetně DPH	1200	0	1200	0	1200	0
Paušální poplatek	2500	9000	2500	5850	2500	2700

Zdroj: vlastní konstrukce, kalkulace RCI finance viz.příloha č.1 a č.2.

4.2.2 Kalkulace leasingových splátek

Nejprve vypočteme finanční náročnost jednotlivých variant pro leasing. Jednotlivé výpočty jsou rozděleny podle výše akontace. Pro výpočet leasingové ceny využijeme vzorce pro kalkulaci leasingového koeficientu uvedeného v kapitole 2.1.5.

$$\text{LEASINGOVÝ KOEFICIENT} = \frac{\text{zvýšená leasingová splátka} + \text{počet splátek} * \text{výše splátek}}{\text{pořizovací cena}}^{18}$$

$$\text{Leas. koeficient}_{0\%} = \frac{0 + 24 * 18.380}{416.667} = 1,059$$

V průběhu 2 let trvání leasingu zaplatí firma RTR s.r.o. v leasingových splátkách celkem 105,9% pořizovací ceny. Přepatí tak hodnotu pořizovací ceny o 5,9%.

$$\text{Leas. koeficient}_{35\%} = \frac{145.833 + 24 * 12.105}{416.667} = 1,047$$

¹⁸ VALOUCH, P. *Leasing v praxi - praktický průvodce*. 4.vyd. Praha: Grada Publishing, 2009. 128s. ISBN 978-80-247-2923-7. Veškeré ceny jsou kalkulovány bez DPH.

V průběhu 2 let trvání leasingu zaplatí firma RTR s.r.o. v leasingových splátkách celkem 104,7% pořizovací ceny. Přeplatí tak hodnotu pořizovací ceny o 4,7%.

$$\text{Leas. koeficient}_{70\%} = \frac{291.667 + 24 * 6.995}{416.667} = 1,103$$

V průběhu 2 let trvání leasingu zaplatí firma RTR s.r.o. v leasingových splátkách celkem 110,3% pořizovací ceny. Přeplatí tak hodnotu pořizovací ceny o 10,3%.

Ač je to spodivem vhodnou variantou dle kalkulace leasingového koeficientu je složení mimořádné leasingové splátky ve výši 35%, z důvodu nejmenšího přeplatku. Aby byla kalkulace leasingové ceny komplexní musíme k leasingové hodnotě připočítat smluvní poplatek za sepsání leasingové smlouvy spolu s leasingovou zůstatkovou hodnotou (kterou poplatník zaplatí při ukončení leasingu) tzn. 2.500 Kč + 1.000 Kč (zůstatkové hodnoty bez DPH). Do dodatečných nákladů spojených s leasingem bychom mohli zahrnout i výdaje spojené s výmazem zástavního práva uvedeného ve velkém technickém průkazu vozidla (v současnosti činí tato částka 50 Kč).

Celkově tedy společnost zaplatí v případě varianty s 35% akontací na leasing o 23.186 Kč více než při úhradě v hotovosti. Nespornou výhodou nejen v případě leasingu ale také u úvěr je možnost využití výhodných sazeb pojištění. Finanční společnosti v rámci velkých objemů sjednaných pojištění snáze dosáhnou na nižší sazby pojistek, což do značné míry zlepšuje postavení leasingu a úvěru na úkor platby v hotovosti. Nesmíme opomenout možnost společnosti pojistit vůz v rámci flotily (výhodné sazby pojištění pro podniky s větším vozovým parkem) a také příležitosti ke každoročnímu přecenění pojistek. Tržní hodnota vozu se zvláště během prvních let značně mění, tudíž je výhodné pro snížení nákladů pojištění každoročně překalkulovávat pojištění k majetku.

4.2.3 Kalkulace úvěrových splátek

Obdobného výpočtu jako pro leasingové splátky využijeme pro splácení úvěru. Pomocí koeficientu vypočteme vhodnou variantu financování. K výpočtu nám slouží rovněž tabulka splátkového kalendáře leasingu a úvěru.

$$\text{ÚVĚROVÝ KOEFICIENT} = \frac{\text{zvýšená úvěrová splátka} + \text{počet splátek} * \text{výše splátek}^{19}}{\text{pořizovací cena}}$$

$$\text{Úvěrový koeficient}_{0\%} = \frac{0 + 24 * 23.628}{500.000} = 1,134$$

V průběhu 2 let trvání úvěru zaplatí firma RTR s.r.o. ve splátkách úvěru celkem 113,4% pořizovací ceny. Přeplatí tak hodnotu pořizovací ceny o 13,4%.

$$\text{Úvěrový koeficient}_{35\%} = \frac{175.000 + 24 * 15.382}{500.000} = 1,088$$

V průběhu 2 let trvání úvěru zaplatí firma RTR s.r.o. ve splátkách úvěru celkem 108,8% pořizovací ceny. Přeplatí tak hodnotu pořizovací ceny o 8,8%.

$$\text{Úvěrový koeficient}_{70\%} = \frac{350.000 + 24 * 7.138}{500.000} = 1,042$$

V průběhu 2 let trvání úvěru zaplatí firma RTR s.r.o. ve splátkách úvěru celkem 104,2% pořizovací ceny. Přeplatí tak hodnotu pořizovací ceny o 4,2%.

Pokud kalkulujeme splátky u úvěru, musíme zde zahrnout cenu včetně DPH. S daní z přidané hodnoty se u úvěru nekalkuluje. Daň je v tomto případě vrácena z celé kupní hodnoty vozu a to jednorázově (viz. kapitola 2.2.2 Bankovní úvěr v rámci právní úpravy).

Výsledek v tomto případě je rozdílný od leasingových splátek. Zde společnosti doporučíme úvěr s akontací 70%. Přeplatek v tomto případě bude činit 21.312 Kč plus 2.700 Kč (poplatek za sepsání úvěrové smlouvy). Pojištění v tomto případě je možno sjednat i individuálně tzn. firma může využít svých slev v rámci flotilového pojištění.

Tímto jsme si vysvětlili jednu ze zásad porovnávání mezi úroky a celkovou cenou leasingu či úvěru.

4.2.4 Porovnání kalkulací leasing versus úvěr

Pokud srovnáme oba výsledky v rámci leasingového a úvěrového koeficientu jednoznačně doporučuji nejlevnější variantu automobil na úvěr s 70% akontací. Další nespornou výhodou je možnost sjednání individuálního pojištění automobilu v případě úvěru. Pokud budeme vypočítávat a srovnávat jednotlivé koeficienty musíme si uvědomit z jakých

¹⁹ Všechny splátky jsou kalkulovány s cenou včetně DPH.

cen jsou kalkulovány. Zatímco u leasingu jsou všechny ceny bez DPH u úvěru je tomu naopak. Proto výše přeplatku u úvěru s 70% akontací (24.012 Kč) je levnější než u přeplatku leasingu s 35% akontací ve výši 23.186 Kč plus DPH což činí 27.823 Kč.

Pro porovnání vhodné varianty financování nesmíme opomenout daňové a účetní hledisko, které hraje významnou úlohu ve výběru. Stejně jako v předešlém případě si na základě stejného příkladu a zadání ukážeme jakým způsobem se firma rozhoduje pro výběr varianty leasing či úvěr.

4.2.5 Daňové a účetní hledisko při kalkulaci

Budeme vycházet ze zadání předchozího příkladu. Pokud si pořídíme automobil pořizovací cena činí 500.000 Kč plus poplatek za sepsání úvěru (zde již budeme vycházet z varianty 70% akontace) tj. 2.700 Kč. Cena pořízení vozu, kterou zařadíme do příslušné skupiny majetku dle zatřídění dle ZDP na účet 02, je 502.700 Kč.

Postup daňového odpisu u úvěru je shodný jako nákup majetku v hotovosti. Dle ZDP zařadíme majetek do odpisové skupiny. V našem případě se jedná o 2 odpisovou skupinu.

Porovnání odpisování majetku z pohledu změn v daňových reformách

Od 1.1.2008 byla zrušena odpisová skupina 1a do které by náš automobil spadl, přičemž doba odpisování by činila 4 roky. Omezení by ale spočívalo i v tom pokud by si společnost RTR s.r.o. pořídila vůz s cenou vyšší jak 1.500.000 Kč mohla by jsi odepsat pouze cenu vozu do 1.500.000 Kč. Další nevýhodou dřívějšího zákona nebyla možnost uplatnění daně z přidané hodnoty na vstupu u jiných automobilů než speciálně montážních, nákladních či užitkových (tento údaj je uveden ve velkém technickém průkazu vozu). Společnost RTR s.r.o. by tak přišla o 19% z 500.000 Kč (dříve byla nižší sazba DPH) tj. 95.000 Kč daně na vstupu.

Výpočet daňových odpisů lze provést v souladu se ZDP dvěma způsoby, a to buď rovnoměrně nebo zrychleně. Porovnáme si případy zařazení do skupiny s dobou odpisování 4 a 5 let odpisování s zrychleným odpisováním (tento způsob se v praxi objevuje častěji).

$$\text{Zrychlený odpis v 1.roce} = \frac{\text{vstupní cena}}{K_1}$$

K_1 = koeficient odpisování pro příslušnou odpisovou skupinu stanovený v § 32 ZDP v prvním roce odpisování.

$$\text{Zrychlený odpis v následujících letech} = \frac{2 * \text{zůstatková cena}}{K_2 - n}$$

K_2 = koeficient odpisování pro příslušnou odpisovou skupinu stanovený v § 32 ZDP v dalších letech odpisování;

n = počet let, po které už bylo z daného majetku odpisováno (tzn. např. v druhém roce odpisování je $n = 1$).

Tabulka 4.2 Zrychlené odpisy

	Odpisy na 4 roky		Odpisy na 5 let	
	Zrychlený odpis	Zůstatková cena	Zrychlený odpis	Zůstatková cena
1.rok	125675	377025	100540	402160
2.rok	188513	188513	160864	241296
3.rok	125675	62838	120648	120648
4.rok	62838	0	80432	40216
5.rok			40216	0

Zdroj: vlastní výpočet dle vzorce zrychleného odpisování.

Pro společnost RTR s.r.o. je výhodnější varianta využití zrychlených odpisů na dobu 4 let. Firma je v současné době rozvíjející se společností s rostoucím ziskem. Snahou ředitele společnosti je v této situaci snižovat výši zaplacené daně ze zisku, tudíž je pro něj výhodnější alternativou daňové odpisy uplatnit v co nejrychlejší časovém horizontu.

Tuto snahu podniků o možnosti uplatnění daňových odpisů co v nejkratší době dokládá i vývoj leasingového trhu v roce 2008. Zatímco se zvyšovala poptávka po možnosti financování pomocí úvěru, trh leasingu měl opačný trend. Připravovaná daňová reforma upřednostňovala postavení úvěru před leasingem.

Pokud společnost zakoupila vůz po 1.4.2009 mohla si uplatnit odpočet DPH na osobní automobil společně s ukončením omezujících limitů pro pořízení vozů. Nově byly v našem případě zkráceny odpisy i u pořízeného osobního automobilu na dva roky. Společnost mohla během prvního roku uplatnit odpisy ve výši 60% z ceny pořízení a v následujícím druhém roce ve výši 40% z ceny pořízení.

Daňová reforma z 1.4. 2009 změnila celkové postavení leasingu na trhu. Nově bylo povoleno poskytování leasingu na dobu kratší než 5 let. Zkrácení doby leasingu, ale stejně výrazně nepodpořilo využití této formy profinancování majetku. Většina podniků se spíše přiklonila k možnosti úvěru, protože začal platit zákon umožňující daňový a účetní odpis majetku během dvou let.

Pro srovnání úvěru a leasingu můžeme rovněž využít metodu diskontovaných výdajů na leasing a úvěr²⁰:

1. Nejdříve se kvantifikují výdaje (snížené o daňovou úsporu), které vzniknou nájemci v souvislosti s leasingem
2. Stejně se vypočtou výdaje (snížené o vliv daní), které by měl nájemce v souvislosti s úvěrem.
3. Obojí výdaje se musí aktualizovat s přihlédnutím k času, ve kterém byly vynaloženy.
4. Vybere se ta varianta financování, která má nejnižší celkové výdaje.

1. Kvantifikace výdajů dle let pro možnost srovnání v čase. Leasingové splátky jsou určeny dle kalkulace. Sazby daně dle vývoje v rámci úprav daňových reforem. Leasingová splátka v prvním roce je výše 70% mimořádné splátky. Leasingová splátka v roce druhém se vypočte jako měsíční splátka vynásobená Daňová úspora se vypočte jako výše sazby daně dle sazby z leasingové splátky. Výdaj na leasing po zdanění je rozdíl mezi leasingovou splátkou a daňovou úsporou.

²⁰ Pramen: VALACH, Josef. Investiční, rozhodování a dlouhodobé financování. 1 vyd. Praha: EKOPRESS, s.r.o., 2001. 388 s. ISBN 978-80-247-2923-7.

Tabulka 4.3 Kvantifikace výdajů spojených s leasingem v letech

	<i>Rok první</i>	<i>Rok druhý</i>	<i>Celkem</i>
Leasingová splátka	435656	174312	609968
Daňová úspora sazba daně 21%	91487,76	36606	128093
Daňová úspora sazba daně 20%	87131,2	34862	121994
Daňová úspora sazba daně 19%	82774,64	33119	115894
Výdaj na leasing po zdanění (21%sazby)	344168,24	137706	481875
Výdaj na leasing po zdanění (20%sazby)	348524,8	139450	487974
Výdaj na leasing po zdanění (19%sazby)	352881,36	141193	494074

Zdroj: vlastní konstrukce, údaje dle kalkulace RCI Finance

2. Následuje výpočet výdajů snížené o daňovou úsporu, ale nyní pro úvěrovou variantu.

Roční splátka je součinem měsíční splátky a 12 měsíců. Odpisy vychází z možnosti uplatnění dvou roční doby odpisování (60% a 40%). Celkové snížení daňového základu je součtem úroků a odpisů. Daňová úspora se vypočte stejně jako u leasingu. Výdaj na úvěr po zdanění je rozdíl mezi roční splátkou a daňovou úsporou.

Tabulka 4.4 Kvantifikace výdajů spojených s úvěrem s daňovou sazbou 21%

Rok	Roční splátka	Úrok	Odpisy	Celkové snížení daňového základu	Daňová úspora sazba 21%	Výdaj na úvěr po zdanění
1.rok	435656	12006	301242	313248	65782	369874
2.rok	174312	12006	200828	212834	44695	129617
Celkem	609968	24012	502070	526082	110477	499491

Zdroj: vlastní konstrukce, údaje dle kalkulace RCI Finance

Tabulka 4.5 Kvantifikace výdajů spojených s úvěrem s daňovou sazbou 20%

Rok	Roční splátka	Úrok	Odpisy	Celkové snížení daňového základu	Daňová úspora sazba 20%	Výdaj na úvěr po zdanění
1.rok	301242	12006	301242	313248	62650	238592
2.rok	313248	12006	200828	212834	42567	270681
Celkem	614490	24012	502070	526082	105216	509274

Zdroj: vlastní konstrukce, údaje dle kalkulace RCI Finance

Tabulka 4.6 Kvantifikace výdajů spojených s úvěrem s daňovou sazbou 19%

Rok	Roční splátka	Úrok	Odpisy	Celkové snížení daňového základu	Daňová úspora sazba 19%	Výdaj na úvěr po zdanění
1.rok	301242	12006	301242	313248	59517	241725
2.rok	313248	12006	200828	212834	40438	272810
Celkem	614490	24012	502070	526082	99956	514534

Zdroj: vlastní konstrukce, údaje dle kalkulace RCI Finance

3. Nyní srovnáme možnosti financování a výběr vhodné varianty v časovém horizontu. Pro přehlednost je níže uvedená tabulka. Pokud srovnáme vypočtené hodnoty zjistíme že nejmenší rozdíl mezi profinancováním je v případě sazby z příjmů právnických osob ve výši 21%. Což můžeme označit za další faktor potvrzující vývoj leasingu. V roce 2008 není propad leasingu tak markantní jako v letech následných.

Tabulka 4.7 Srovnání výdajů v porovnání daňové sazby

	Výdaj na leasing po zdanění	Výdaj na úvěr po zdanění	Rozdíl úvěr a leasing
21% sazba	481875	499491	17616
20% sazba	487974	509274	21299
19% sazba	494074	514534	20460

Zdroj: vlastní konstrukce, údaje dle kalkulace RCI Finance

Využití úvěrové formy je z pohledu právnické osoby „levnější“, alternativou. I přestože vychází cenově výdaj na úvěr po zdanění draže, podstatným faktem pro využití úvěru je výhoda ve formě okamžitého vlastnictví majetku.

Pro srovnání výhodnosti leasingu a úvěru existují i jiné možnosti srovnávání. Lze využít tzv. metodu čisté výhody leasingu či jiných náročnějších výpočtů finanční matematiky. K těmto výpočtům se ale využívají speciální softwarové programy.

4.3 Shrnutí

Obě srovnávané varianty pořízení automobilu firmou RTR s.r.o. mají své výhody, ale i nevýhody. Pro volbu vhodného způsobu financování majetku by měly být respektovány daňové podmínky, úrokové sazby nebo též sazby odpisů. Firma musí rovněž pohlížet na administrativní náročnost vyřízení úvěru. Daňová reforma má přímý vliv na vývoj leasingového a úvěrového financování, což nám jednoznačně dokládají grafy vývoje na

počátku této kapitoly. Shodně tak přímý vliv daňových reforem na výběr varianty financování z cizích zdrojů nám deklaruje i vzorový příklad financování majetku pro společnost RTR s.r.o..

Pro přehlednost a upřesnění hlavních rozdílů mezi leasingem a úvěrem je k nahlédnutí přehledná tabulka v příloze č. 3.

Na základě provedených výpočtů jednotlivých variant je nejlevnější způsobem pro financování majetku využití úvěru s mimořádnou leasingovou splátkou ve výši 70%. V případě, že společnost nebude mít nebo nebude ochotna vložit takto vysokou částku do první zvýšené splátky, pak doporučuji alternativu leasingu s 35% akontací. V současnosti lze využít spoustu nabídek s rozdílnou délkou financování od různých finančních společností, ale podstatou této diplomové práce nebylo zjištění, která varianta je nejlevnější, ale zda má přímý vliv daňová reforma na způsob pro financování majetku pomocí úvěru či leasingu.

4.4 Návrh vlastního řešení

V předchozích částech nejen této kapitoly jsem se zabývala stávajícím vývojem leasingu a úvěru v závislosti na daňové reformě. Nyní ovšem přistoupím k prezentaci vlastních legislativních návrhů.

Pomocí reformy veřejných financí chtěla vláda docílit zvýšení motivace obyvatel a podnikatelů v oblasti zvýšení ochoty pracovat či dosahovat vyššího zisku. Zavedení rovné daně mělo příznivě působit na ekonomický růst společně s pozitivním vlivem na daňový výnos. Přičemž, musíme mít na paměti, že zvýšení daňové sazby, může způsobit nárůst i ostatních cen, tudíž docílení efektu zcela opačného. Reforma v době schvalování byla tedy potřebná zejména z důvodu snížení deficitu veřejných financí.

Koncepce navrhované reformy veřejných financí dle mého názoru by měla nejen snižovat deficity veřejných financí krátkodobě, ale musí především eliminovat důvody vzniku těchto deficitů. Hlavním prvkem působícím na negativní vývoj veřejných financí byl velký nárůst mandatorních výdajů (viz. kapitola 3). V rámci svých návrhů bych nejprve provedla celkovou kontrolu a následnou redukci těchto mandatorních výdajů. Za další bych snížila výdaje na politiku zaměstnanosti a na sociální podpory. V ČR je velmi široká záchranná síť pro nezaměstnané, způsob výplaty a délka vyplácených podpor je dle mého názoru neadekvátní. Snížila bych tedy celkovou délku vyplácených podpor v nezaměstnanosti a omezila či zcela zrušila některé výdaje na sociální dávky. Tyto změny jsou sice drastické, ale přiměly by nezaměstnané ke snaze získat nové zaměstnání v kratším časovém horizontu.

Dále bych podpořila snahu o stimulaci ekonomické aktivity pomocí daní. Přímé daně by měly zastávat menší úlohu v daňovém systému tzn. neměly by zatěžovat ekonomické subjekty jak tomu je v současnosti. Zvýšila bych tedy sazbu u daní nepřímých (DPH a spotřební daně). Naopak bych adekvátně snížila sazbu daně u právnických a fyzických osob. Tento způsob změny daní by měl za následek větší množství „volných“ finančních prostředků. Obyvatelé či podnikatelé se tedy mohou rozhodnout zda tyto „volné“ finanční prostředky vloží do úspor či je vydají na spotřebu. Pozitivní výsledek spatřuji ve volnosti rozhodnutí, kde budou finanční prostředky vynaloženy, načež budou následně zdaněny (v rámci spotřeby). Výše příjmu do státního rozpočtu bude zachován. Pozitivní vliv tohoto zásahu vidím i na leasingové a úvěrové financování. Podniky by tímto měly větší množství volných finančních prostředků, které by mohly investovat např. do rozšíření výroby, nákupu majetku nebo investicemi do výzkumu apod.. Společnosti by se proto neobávaly vypůjčit si finanční prostředky na rozvoj atd..

Základním úkolem ovšem bude stanovení této daňové sazby z příjmů. Výše sazby musí podporovat ochotu pracovat a podnikat. Možné řešení se naskytuje ve formě stanovení rovné daně. Některé země např. Slovensko zavedlo rovnou daň (stejná výše daní přímých a DPH). Stejnou výši daně (vyjma DPH) bych zavedla mezi právnickými a fyzickými osobami. Sníží se tak administrativní náročnost (zvláště u daně vybírané srážkou), systém se stane méně složitým a průhlednějším. DPH bych ponechala na dvou úrovních. Základní sazbu daně bych ovšem zvýšila, snížená sazba by zůstala na stejné úrovni (tj. 9%). Zvýšit sazbu DPH ovšem lze jen do výše deklarované Evropskou unií.

Důvod pro nízké zdanění příjmů právnických osob je následující: působí příznivě na příliv zahraničních investic, pozitivně stimuluje ekonomický růst a snižuje přesun nezdaněných příjmů do šedé ekonomiky.

Dále bych zavedla jinou délku odpisování v rámci finančního leasingu. Vhodnou délku odpisování bych spatřovala ve zkrácení doby odpisování na jednu třetinu. Zvýhodní se tak možnost rychlejšího pořízení nového majetku. Systém, který platí v současnosti odpisy (skupin 1 a 2) do dvou let s 60% odpisem v prvním roce a 40% odpisem v druhém roce bych ponechala. Odpisy příznivě působí na poptávku podniků po novém majetku, což dále stimuluje pozitivně celkovou ekonomiku.

Dalším mým návrhem je zjednodušení administrativní náročnosti výběru daní. V zákoně existuje spousta výjimek, slev, úlev a osvobození. Zjednodušení a redukce všech těchto složek povede k eliminaci daňových úniků.

A v neposlední řadě navrhuji částečné či úplné zrušení tzv. majetkových daní. K zrušení daně dědické, darovací a z převodu nemovitosti, by mělo dojít z důvodu duplicitního zdanění. Příjem z prodeje majetku je již jednou zdaněn důchodovou daní, tudíž je nesmyslné platit daň dvakrát. U daně z nemovitosti je velmi složitý výpočet výše daně, proto doporučuji způsob výpočtu daně upravit.

Pro lepší přehlednost shrnu své doporučení v bodech:

- Redukovat mandatorní výdaje, zejména na sociální a státní politiku zaměstnanosti.
- Nastavit daňový systém podobný rovné dani v rámci přímých daní.
- Upravit sazbu DPH směrem nahoru, maximálně do výše daně Evropskou unií.
- Změnit minimální délku finančního leasingu danou zákonem a zachovat stávající dobu odpisování u majetku.
- Zrušit a zjednodušit systém daňových výjimek, úlev a slev na dani.
- Částečně omezit nebo úplně zrušit některé z majetkových daní.

5 Závěr

V současné době je leasingová a úvěrová forma financování nedílnou součástí finančního trhu v České republice a zastává významnou roli při naplňování mnoha investičních záměrů a podpoře podnikání. U podnikatelů si leasing získal velkou oblibu vzhledem k dostupnosti a rychlému vyřízení v případě nedostatku vlastních finančních prostředků. V současnosti na trhu existuje nepřehledné množství leasingových společností, přičemž většina je sdružena u České leasingové a finanční asociace. Neustále se na finančním trhu objevují nové produkty uspokojující aktuální poptávku zákazníků. Mezi ně v posledních letech patří rozšiřující škála nabízených bankovních úvěrů a prodejů na splátky. Podnikateli se tak naskytuje možnost využití vhodnější formy financování konkrétního předmětu pomocí úvěru či leasingu.

Mnoho podnikatelů tak stojí před volbou výběru mezi leasingem a úvěrem. Každý z obou způsobů financování má své klady i zápory. Nelze však jednoznačně určit, která z variant je výhodnější.

Podstatou správné volby výběru je porovnání jednotlivých faktorů, jako například daňová legislativa, metoda odpisování, sazby odpisů, sazby úroků, výše leasingových splátek, poplatky za uzavření a v neposlední řadě způsob pojištění financovaného majetku.

Hlavním cílem mé diplomové práce na základě provedených zjištění bylo porovnat, zda daňová politika České republiky má vliv na pořízení hmotného majetku pomocí úvěru nebo leasingu a navrhnout možná opatření ve formě vlastní reformy.

Pro dosažení zvoleného cíle diplomové práce bylo nejprve nutno zjistit základní parametry leasingové a úvěrové formy financování. Druhá kapitola tudíž charakterizuje základní „kameny“ úvěru a leasingu. Logicky následuje kapitola tři zabývající se reformami daní v České republice. Důležitými změnami odehrávajícími se zejména ve sledované oblasti bylo období let 2008 až 2009. Z analyzovaných údajů je patrné, že česká daňová soustava je příliš složitá doprovázená neustálými novelizacemi, které umocňují celkový zmatek v rámci legislativy. Což dokazuje i průběh novel a změn zákonů v roce 2009.

V předposlední kapitole diplomové práce na základě údajů o vývoji leasingového a úvěrového trhu porovnávám vliv daňových reforem na výši financování pomocí úvěru či leasingu. Pro srovnání obou variant financování jsem využila možnosti ve formě vzorového příkladu, který demonstruje výběr vhodné varianty.

Vzorový příklad financování byl vypočten na základě aktuální kalkulace poskytnuté finanční společností RCI Financial Services, s.r.o. Výsledkem propočtu kalkulace jsem

stanovila jako vhodnou variantu financování úvěrovou formu. Na základě provedených zjištění bych v současnosti doporučila podnikatelům využití formy účelových úvěrů. Samozřejmě podstatnou roli zde hraje, která finanční společnost a za jakých podmínek úvěr poskytuje.

Má vlastní doporučení a změny v oblasti daní jsem navrhla v závěru čtvrté kapitoly. Tímto bylo dosaženo naplnění cíle mé diplomové práce. Návrhy změn v rámci daní se zaměřují zejména na redukci vládních výdajů v oblasti sociální a státní politiky zaměstnanosti. Změny výše sazby daně z příjmů jak u fyzických tak právnických osob byl stanovila na stejnou úroveň. Daně z příjmů by se tak přiblížili konceptu rovné daně. Snížená sazba DPH by byla ponechána na současné úrovni 9 %, přičemž bych zvýšila sazbu DPH základní. Zvýšení základní sazby se může využít na krytí výpadku příjmů daní u právnických osob, které bych snížila.

V návrhu rovněž doporučuji na možnost zkrácení doby odpisování majetku v případě, že podnik tento majetek profinancuje pomocí leasingu. Současnou platnou legislativu ve formě možnosti odpisu majetku zařazeného do první a druhé odpisové skupiny s dobou odpisu dvou let bych zachovala.

Zrušení některých slev, úlev či daňového zvýhodnění pro snížení administrativní náročnosti pro výběr daně je dalším podstatným bodem reformy v mém podání. Se změnou v rámci majetkových daní a zrušení některých těchto daní je taktéž počítáno.

Výsledkem mých návrhů by měl být přehledný a efektivní systém zdanění, který bude pozitivně působit na snížení schodku veřejných financí z dlouhodobého hlediska. Zvýšení zaměstnanosti, rostoucí ekonomika a zvyšující se důvěra poplatníka ve státní správu je cíl k němuž se upínejme.

Otázkou zůstává budoucí vývoj leasingového a úvěrového financování, který je zcela odkázán na daňové reformy, které nás asi v nejbližší době čekají. Současná ekonomická situace není nijak utěšující. Můžeme tedy jen doufat, že z květnových voleb vzejde nová a fungující vláda.

Seznam použité literatury

A, Knihy

FARSKÁ, P. *Finanční leasing v právní praxi*. 1.vyd. Praha: C.H.Beck, 2003. 248 s. ISBN 80-7179-836-3.

VALACH, J. *Investiční rozhodování a dlouhodobé financování*. 2. přep. vyd. Praha: Ekopress, 2006. 128 s. ISBN 80-86929-01-09.

JINDROVÁ, B. *Leasing, praktický průvodce*. 1.vyd. Praha: Grada, 1999. 109 s. ISBN 80-7169-611-0.

BURDA, M. – WYPLOSZ, A.: *Macroeconomics. A European Text*. Oxford: Oxford University Press 1993. ISBN 0-19-877305-6.

VALOUCH, P. *Leasing v praxi praktický průvodce*. 4. přep. vyd. Praha: Grada, 2009. 447 s. ISBN 978-80-247-2923-7.

VALACH, J. *Investiční rozhodování a dlouhodobé financování*. 1 vyd. Praha: Ekopress, 2001. 128 s. ISBN 80-8611138-6.

HEXNEROVA, I. *Leasing právní, účetní a daňové postupy v praxi včetně příkladů*. 3. vyd. Praha: PBtisk, 2006. 384 s. ISBN 80-7273-132-7.

PULZ, J. *Leasing v teorii a praxi*. 1.vyd. Praha: Grada, 1993. 320 s. ISBN 80-7169-021-X.

ŠENKÝŘOVÁ, B. a kolektiv. *Bankovníctví II*. 1.vyd. Praha, 1998. 304 s. ISBN 80-7169-663-3.

BAČA, J. a kolektiv. *Co chcete vědět o leasingu*. 1. vyd. Praha. Adragogos Agency, 1993. 250 s. ISBN 80-8745-045-X.

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitosti ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitosti ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů.

B, Tištěná periodika

Odborný časopis: *Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále*, 2009. Praha. Poradce s.r.o.
10.ročník č. 1-12. ISSN-1214-522X.

C, Elektronické publikace

Euroekonom [online]. Tabulka vývoj makroekonomických veličin ČR. Praha 2008 [cit.17. 4. 2010]. Dostupný z WWW: <http://www.euroekonom.cz/ekonomika.html>.

Ministerstvo financí České republiky [online]. Praha 2007 [cit. 14.4.2010]. Dostupný z WWW: http://www.mfcr.cz/cts/mre/xchg/mfcr/gss.xsl/statni_zav_ucet:15960.html.

Ministerstvo financí České republiky [online]. Praha 2009 [cit. 14.4.2010]. Dostupný z WWW: http://www.mfcr.cz/cts/mre/xchg/mfcr/gss.xsl/statni_zav_ucet:23478.html.

Úřad vlády České republiky [online]. Tiskový odbor. Praha 2009 [cit.17. 4. 2010]. Dostupný z WWW: <http://wtd.vlada.cz/dokumenty/stavspol/oddil32.il2.htm>.

Česká leasingová a finanční asociace [online]. Vývoj trhu leasingu a úvěru. Praha 2008 [cit. 7. 4. 2010]. Dostupný z WWW: <http://www.clfa.cz/index.php?textID=64>.

Česká leasingová a finanční asociace [online]. Charakteristika společnosti. Praha 2008 [cit. 7. 4. 2010]. Dostupný z WWW: <http://www.clfa.cz/index.php?textID=1>.

Český statistický úřad [online]. Praha 2009 [cit. 5. 4. 2010]. Dostupný z WWW: <http://czso.cz/csu/edisniplan.nsf/aktualne/ep-5>.

Český statistický úřad [online]. Praha 2010 [cit. 5. 4. 2010]. Dostupný z WWW: <http://czso.cz/csu/redakce.nsf/i/ekonomika>.